

Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland

Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland
Meeuwenlaan 4
8011 BZ Zwolle

Ingeschreven in het Handelsregister van
de Kamer van Koophandel onder nummer 05070105

Verslag over het boekjaar 1-1-2012 t/m 31-12-2012

Inhoud

	Pagina
Inhoud	3
Karakteristieken van het pensioenfonds	
Profiel	5
Bestuur en organisatie	7
Meerjarenoverzicht	9
Bestuursverslag	
Algemeen	11
Communicatie en overleg	16
Gebeurtenissen na balansdatum	20
Financiële ontwikkelingen	21
Beleggingen	26
Vooruitblik 2013	31
(verwachte) Ontwikkelingen op pensioengebied	33
Pensioenregeling	34
Bestuursaanbacht in 2013	37
Externe contacten	38
Verslag van het verantwoordingsorgaan	
oordeel Verantwoordingsorgaan jaarverslag 2012	39
Reactie van het bestuur	41
Verslag van de Deelnemersraad	
Reactie van het bestuur	43
Jaarrekening	
Balans per 31 december	46
Staat van baten en lasten	48
Kasstroomoverzicht	50
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	51
Toelichting op de balans per 31 december	57
Toelichting op de staat van baten en lasten	64
Risicoparaagraaf	70

Pagina**Overige gegevens**

Uitvoeringsovereenkomst	79
Resultaatbestemming	80
Gebeurtenissen na balansdatum	80
Actuariële verklaring	81
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	83

Bijlagen

Aangesloten ondernemingen per 31 december	85
Begrippenlijst	85

Karakteristieken van het pensioenfonds

Profiel

Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland (hierna te noemen: het Fonds), statutair gevestigd te Zwolle, is opgericht per 1 januari 2002 en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 05070105.

Het Fonds is een ondernemingspensioenfonds en is de uitvoerder van de pensioenovereenkomst van de werknemers van

- Abbott B.V.,
- Abbott Laboratories B.V.
- Abbott Logistics B.V.,
- Abbott Vascular Netherlands B.V.

en per 1 januari 2012 tevens van

- Abbott Healthcare B.V.
- Abbott Healthcare Products B.V.
- Abbott Biologicals B.V.,
- AMO Netherlands B.V. en
- STARLIMS Netherlands B.V.

Op 1 augustus 2012 respectievelijk 1 oktober 2012 zijn ook AbbVie Logistics B.V. respectievelijk AbbVie B.V. aangesloten. Elk hierboven genoemd bedrijf worden aangemerkt als "een aangesloten werkgever".

Een aangesloten werkgever vraagt het deelnemerschap aan voor alle personen waarmee hij een pensioenovereenkomst sluit, tenzij in de arbeidsovereenkomst anders is bepaald. Het bestuur van het Fonds is verplicht de desbetreffende personen als deelnemer toe te laten.

Het Fonds stelt zich als hoofddoel het nakomen van haar pensioenverplichtingen, daarbij in aanmerking nemend dat deze verplichtingen nominaal zijn en er geen sprake is van een toeslag(ambitie), met uitzondering van het partnerpensioen en het wezenpensioen ingaande voor de pensioenrichtdatum. Daarnaast heeft het Fonds een tweetal secundaire doelstellingen:

- Korte termijn doelstelling is het realiseren van een bepaalde buffer om de kans op bijstorten te verkleinen en voldoende zekerheid in te bouwen om tot een financieel stabiel fonds te komen.
- Lange termijn doelstelling is een hoge en stabiele dekingsgraad tot een niveau waarop sprake kan zijn van premiekorting.

Dit is zowel in het belang van de sponsor (lage en stabiele premie) als in het belang van de deelnemer.

Er wordt dus gestreefd naar premie- optimalisatie en stabiliteit.

Het Fonds heeft om dat doel te kunnen bereiken een organisatie opgezet waarbinnen de uitvoering van de pensioenregeling en het beheer van het vermogen op een adequate en gecontroleerde manier kunnen plaatsvinden.

De kernactiviteiten van het Fonds bestaan uit:

- het innen van geldelijke bijdragen van de aangesloten werkgevers;
- deze gelden te beleggen en te beheren;
- daaruit, volgens regelen vastgelegd in het pensioenreglement, uitkeringen toe te kennen bij ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden,

een en ander conform de bepalingen van het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst.

Bestuur en organisatie

Personalia

De samenstelling van het bestuur was in 2012 als volgt:

Werkgeversleden:	R.W. van de Spreng	(AbbVie, penningmeester)
	F.V.M. Hemeryck	(Abbott, lid en lid DB)
	Vacature	(lid)
Deelnemersleden:	H.G.A. van Dam	(Abbott, voorzitter en lid DB)
	E. Geervliet	(AbbVie, secretaris)
	R. Voorhaar	(Abbott, lid)

In verband met de uitbreiding van het aantal bestuurszetels in het bestuur hebben zich sinds 1 januari 2012 de volgende wijzigingen voorgedaan:

De heer R. Voorhaar is per 9 oktober 2012 toegetreden tot het bestuur. DNB heeft in 2012 ingestemd met zijn voordracht. De aanmeldingsprocedure bij DNB voor de heer B.C. Broecks (Abbott) is in november 2012 opgestart. DNB heeft begin 2013 ingestemd met zijn voordracht. Hij is per 1 januari 2013 benoemd in het bestuur.

De samenstelling van de overige overleg- c.q. adviesorganen was in 2012 als volgt:

Beleggingscommissie:	R.W. van de Spreng	(voorzitter)
	F.V.M. Hemeryck	
	R. Voorhaar	
	N. Houwaart	(Montae Bestuurscentrum)
	E. Krijgsman	(Mercer Investment Consulting, adviseur)
	H.F.P. van Cappeleveen	(adviseur)
Communicatiecommissie:	H.G.A. van Dam	(voorzitter)
	E. Geervliet	
	K. Vriend	(Montae Bestuurscentrum)
Risicomanagementcommissie:	H.G.A. van Dam	
	E. Geervliet	
	N. Houwaart	(Montae Bestuurscentrum)

Deelnemersraad:	C.B. van der Stel	(voorzitter)
	D.C. Groen	(secretaris)
	H.T.E. Kemperman	
	F.D. Jager	
	T.G. Agricola	
	C.M.A. Merison	
	G.F.M. Holtmaat	
Verantwoordingsorgaan:	E. Minnesma	(voorzitter, namens werkgever)
	D.C. Groen	(secretaris, namens deelnemers)
	G.F.M. Holtmaat	
	H.T.E. Kemperman	
	C.B. van der Stel	
	F.D. Jager	
	T.G. Agricola	
	C.M.A. Merison	(namens pensioengerechtigden)

De heer Muijers is per 1 februari 2012 afgetreden. De heer F.D. Jager is hem per die datum opgevolgd. Deze benoeming en aftreding is gelijktijdig van toepassing op de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan.

De adviserend actuaire van het Fonds is de heer M. de Wit AAG, werkzaam bij Mercer Nederland B.V.

Het Fonds laat sinds boekjaar 2009 de certificering van het jaarwerk door AonHewitt uitvoeren. In het kader van kostenefficiëntie en een optimale samenwerking tussen betrokken partijen maakt het bestuur jaarlijks een keuze voor de certificerende actuaire. Gezien de positieve ervaringen met de certificering over de verslagjaren 2009, 2010 en 2011 heeft het bestuur ervoor gekozen ook voor boekjaar 2012 de certificering door AonHewitt te laten uitvoeren.

De accountant van het Fonds is de heer H.P. van der Horst, werkzaam bij KPMG.

De werkzaamheden van de compliance officer worden uitgevoerd door de heer De Graaf van Cijffers.

Meerjarenoverzicht

	2012	2011	2010	2009	2008
Aantallen					
Actieve deelnemers	1.919	1.205	1.182	1.060	986
Gewezen deelnemers	577	472	468	411	376
Pensioengerechtigden	81	75	65	56	70
Overigen					
Totaal	2.577	1.752	1.715	1.527	1.432
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Beleggingen voor risico pensioenfonds					
Belegd vermogen	188.935	149.639	122.810	94.508	71.695
Beleggingsopbrengsten	21.514	18.375	11.568		
Rendement op basis van total return	12,9%	13,6%	11,8%	7,6%	-10,2%
Beleggingen voor risico deelnemers					
Belegd vermogen	15.931	11.627	9.877		
Beleggingsopbrengsten	1.505	13	754		
Rendement op basis van total return	5,5%	0,1%	8,7%	17,4%	-22,8%
Reserves					
Algemene reserve	14.937	627	6.127	4.849	-8.453
Risicoreserves	12.621	11.628	10.677	9.076	0
Totaal reserves	27.558	12.255	16.804	13.925	-8.453
Technische voorzieningen					
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	165.473	139.152	108.208	84.990	80.414
Overige technische voorzieningen	2.318	610	534		
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	0	971	683	726	603
Totaal technische voorzieningen	167.791	140.733	109.425	85.716	81.017

	2012	2011	2010	2009	2008
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	15.931	11.627	9.877	7.575	5.198
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers					
Reguliere premie ¹⁾	21.628	11.970	10.048	22.474	7.174
Incidentele premies	4.216	0	6.766		
	25.844	11.970	16.814	22.474	7.174
in % van de loonsom ²⁾	21,4%	21,6%	18,6%		
Bijdragen voor risico deelnemers	2.823	1.737	1.547	1.296	1.676
Pensioenuitkeringen	1.794	1.900	1.695	1.578	1.424
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten					
Totaal	1.223	1.531	1.503	1.395	1.051
Per deelnemer in euro (Actieven en Pensioengerechtigden)	612	1.196	1.205	1.250	995
Dekkingsgraad					
Aanwezige dekkingsgraad ³⁾	116,4%	108,8%	115,5%	116,4%	89,5%
Minimaal Vereiste dekkingsgraad	104,6%	104,8%	105,0%	105,0%	105,0%
Vereiste dekkingsgraad	107,5%	108,3%	109,9%	110,7%	115,0%

1) De splitsing van premies is niet beschikbaar voor de jaren 2009 en 2008.

2) Het percentage is exclusief de bijdragen voor risico deelnemers.

3) De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totaal Reserves + Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds) / Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds. De dekkingsgraad 2012 is inclusief het effect van de rentemiddeling en de UFR. (zie pagina 47)

Bestuursverslag

Het bestuur heeft in 2012 vier officiële vergaderingen gehad. Daarnaast zijn er 21 conference calls geweest waarin de dagelijkse gang van zaken van het Fonds is besproken en waarin besluitvorming heeft plaatsgevonden.

In de bestuursvergaderingen werd onder meer gesproken over:

- strategisch beleid 2012
- communicatiebeleid;
- beleggingsbeleid;
- risicomanagement;
- parameters en flexibiliseringsfactoren 2012;
- actuariële en bedrijfstechnische nota en financieel crisisplan;
- (evaluatie) herstelplan;
- zelfevaluatie;
- deskundigheid;
- uitvoeringsovereenkomst;
- financiële positie;
- aanpassing overlevingstafel;
- bestuurssamenstelling en rolverdeling;
- implementatie transitie nieuwe pensioenadministrateur;
- implementatie transitie nieuwe (her)verzekeraar;
- aansluiting per 1 januari 2012 van Abbott Healthcare B.V., Abbott Healthcare Products B.V., Abbott Biologicals B.V. (allemaal voormalig Solvay Pharmaceuticals entiteiten; hierna Abbott Healthcare), AMO Netherlands B.V. en STARLIMS Netherlands B.V.;
- aansluiting per 1 augustus 2012 respectievelijk 1 oktober 2012 van AbbVie Logistics B.V. en AbbVie B.V.
- Uitvoering DC regeling en overgang naar ING
- informatieverstrekking (zoals Uniforme Pensioenoverzichten (UPO's));
- de naar verwachting per 1 januari 2013 te effectueren splitsing van het wereldwijde Abbott concern in twee nieuwe van elkaar onafhankelijke ondernemingen en de mogelijke gevolgen hiervan voor het Fonds.

Algemeen

Uitbreiding aantal zetels in bestuur

In verband met het kunnen waarborgen van de continuïteit binnen het bestuur en de aansluiting van de voormalige Solvay entiteiten per 1 januari 2012 is het aantal bestuurszetels uitgebreid van vier naar zes. De hiervoor benodigde statutenwijziging is in het eerste kwartaal van 2012 formeel verwerkt.

Het bestuur heeft de benoemende partijen, de per 1 januari 2012 aangesloten werkgevers en de ondernemingsraden, geïnformeerd over zowel een vacante werkgeverszetel als een vacante deelnemerszetel.

Om de partijen in staat te stellen geschikte kandidaten te selecteren en voor te bereiden, heeft het bestuur een nieuw functieprofiel vastgesteld. Dit functieprofiel is gebaseerd op de uitgangspunten van de Beleidsregel deskundigheid 2011 en de Aanbevelingen deskundig en competent pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie (mei 2011).

Deskundigheid van het bestuur

De deskundigheid wordt georganiseerd rondom de kerntaken van het bestuur. De kerntaken van het bestuur zijn het maken van het fondsbeleid, het organiseren van de uitvoering van het beleid, het houden van toezicht op die uitvoering en het afleggen van verantwoording daarover.

Het bestuur streeft ernaar de deskundigheid binnen het bestuur als geheel op ieder tijdstip voldoende te laten zijn zodat, met het oog op de belangen van de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en andere belanghebbenden, sprake is van een adequate besturing van het Fonds.

Het bestuur zal het bestaande deskundigheidsplan opnieuw actualiseren nadat de invulling van de bestuurszetels in 2013 definitief is afgerond. Hierbij zijn de uitgangspunten van de Beleidsregel deskundigheid 2011, de Aanbevelingen deskundig en competent pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie en de visie en uitgangspunten van het bestuur zelf leidend. Deze actualisatie zal in het 1e kwartaal van 2013 worden opgestart.

Zelfevaluatie

In september 2011 is een uitgebreide zelfevaluatie gehouden. De verantwoording hierover is opgenomen in het jaarverslag 2011. Het bestuur heeft besloten om de zelfevaluatie 2012 te baseren op de uitkomsten van de visitatie die in 2012 heeft plaatsgevonden. Omdat het rapport eind november 2012 is opgeleverd door de visitatiecommissie is besloten om de zelfevaluatie door te schuiven naar 2013. In de bestuursvergadering van oktober van 2012 is wel kort stilgestaan bij de verdeling van taken en aandachtsgebieden over de verschillende bestuursleden. In het najaar van 2013 zal een uitgebreide evaluatie van het bestuur plaatsvinden waarin de bevindingen van de visitatiecommissie meegenomen zullen worden.

Visitatie

Het bestuur van het Fonds heeft voor de invulling van het intern toezicht na positief advies van het verantwoordingsorgaan gekozen voor een visitatiecommissie. Deze visitatiecommissie geeft ten minste een maal per drie jaar een oordeel over:

- de beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks en balances binnen het Fonds;
- de wijze waarop het Fonds wordt aangestuurd, en
- de wijze waarop het bestuur omgaat met de risico's op langere termijn.

In 2010 is de eerste visitatie door Stichting Het Vak-VC (thans Stichting ITP genaamd) uitgevoerd. In het derde kwartaal van 2012 heeft dezelfde visitatiecommissie wederom een visitatie uitgevoerd. Een samenvatting van deze visitatie is hieronder opgenomen.

Resultaat visitatie 2012

De visitatiecommissie heeft aangegeven dat het bestuur in control is en dat het bestuur sinds de vorige visitatie in 2010 duidelijke verbeteringen heeft aangebracht in de werkwijze en aansturing van het Fonds, onder meer met betrekking tot het functioneren en de deskundigheid van het bestuur, de aansturing van adviseurs, het uitbestedingsbeleid en het monitoren van de kwaliteit van de pensioenadministratie. Dit laat onverlet dat er aandacht moet zijn voor verdere verbeteringen op met name de volgende punten:

- een volledige en adequate bezetting van alle 6 bestuurszetels met een collectieve verantwoordelijkheid (inmiddels bewerkstelligd);
- een meer strategisch opereren van het bestuur met behulp van het bestuursbureau en een strakke regie op externe adviseurs;

- beheersing van de uitvoeringskosten;
- het voeren van risicobeleid op basis van een risicobeleidsplan;
- oriëntatie op toekomstige veranderingen in de pensioenwetgeving (inmiddels opgepakt).

Inmiddels heeft het bestuur een plan van aanpak opgesteld naar aanleiding van de aanbevelingen en is hiermee aan het werk gegaan.

Compliance

Op grond van de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht (Wft) dient het Fonds een beheerste en integere bedrijfsvoering te waarborgen en een compliance officer aan te wijzen. De compliance officer is belast met het toezicht op de naleving van de Wft en Pensioenwet-bepalingen en van de interne procedures en gedragsregels zoals de gedragscode van het Fonds.

De compliance officer van het Fonds, de heer De Graaf van Cijfers, heeft in zijn rapportage over 2012 geen bijzonderheden gemeld.

Aansluiting nieuwe werkgevers

Per 1 januari 2012 is een aantal nieuwe werkgevers bij het Fonds aangesloten. Hierbij gaat het om:

- de voormalige Solvay Pharmaceuticals entiteiten (Abbott Healthcare Products B.V., Abbott Healthcare B.V. en Abbott Biologicals B.V.),
- AMO Netherlands B.V. en
- STARLIMS Netherlands B.V.

De aansluiting heeft alleen betrekking op de actieve deelnemers, zoals overeengekomen bij de overname van deze entiteiten door Abbott. Er heeft geen collectieve of individuele waardeoverdracht plaatsgevonden. De door de actieve deelnemers vóór 1 januari 2012 opgebouwde aanspraken blijven achter bij de oude pensioenuitvoerder. Het aantal actieve deelnemers is hiermee gestegen van ca. 1200 naar ca. 1750. In 2012 heeft de implementatie van deze aansluiting plaatsgevonden. Specifieke aandacht tijdens dit proces is geschonken aan de overgangsregeling van de werknemers die op 31 december 2011 deelnemer waren in het pensioenfonds van Abbott Healthcare.

Per 1 augustus 2012 is AbbVie Logistics B.V. aangesloten bij het Fonds. Per 1 oktober 2012 is AbbVie B.V. aangesloten bij het Fonds.

Splitsing Abbott Worldwide

In oktober 2011 heeft Abbott US aangekondigd de wereldwijde Abbott organisatie te splitsen in twee afzonderlijke beursgenoteerde ondernemingen: Abbott en AbbVie. Deze splitsing is 1 januari 2013 doorgevoerd. Met AbbVie is het pensioenfonds een aparte uitvoeringsovereenkomst aangegaan die begin 2013 is ondertekend. Vanuit het Abbott concern zijn werknemers toegetreden tot de AbbVie ondernemingen en blijven gedurende de periode van de uitvoeringsovereenkomst tussen het Fonds en de AbbVie ondernemingen deelnemer aan het pensioenfonds van Abbott Nederland (met behoud van deelnemersjaren vanaf datum in dienst bij Abbott en dezelfde pensioenregeling als Abbott deelnemers). In 2013 wordt door de AbbVie ondernemingen onderzocht of er wijzigingen aangebracht zullen worden in de contractuele verhoudingen tussen het Fonds en de AbbVie ondernemingen per 1 januari 2014 of 2015.

Nieuwe pensioenadministrateur

Per 1 januari 2012 wordt de pensioenadministratie uitgevoerd door AZL N.V. De implementatie is in het derde kwartaal van 2011 opgestart en is eind 2012 grotendeels afgerond.

Op 12 december 2012 heeft het bestuur een overleg gevoerd met AZL als evaluatie van het implementatieproces. Tijdens dit overleg is de overgang van ASR naar AZL uitvoerig besproken. De algemene conclusie is dat het proces positief is verlopen. Wel heeft het bestuur AZL gevraagd specifieke aandacht te schenken aan een aantal dossiers waarin fouten zijn gemaakt. Inmiddels zijn de fouten opgelost. Het bestuur heeft AZL gevraagd een verantwoordingsdocument op te stellen waarin AZL aangeeft dat deze dossiers met goed gevolg zijn opgelost.

(Her)verzekeraar

Per 1 januari 2012 zijn het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico (her) verzekerd bij Centraal Beheer Achmea. De overeenkomst met Centraal Beheer Achmea heeft een looptijd van vijf jaar.

Uitvoering BPM en VBM regeling en overgang naar andere uitvoerder

Het bestuur heeft in 2011 de beleggingscommissie verzocht de uitvoering door Robeco te evalueren en hierbij tevens een marktverkenning (andere uitvoerders en producten) uit te laten voeren. Op basis van de uitkomsten en het advies van de beleggingscommissie heeft het bestuur begin 2012 besloten een werkgroep in te richten, welke een onderzoek heeft gedaan bij de uiteindelijk in aanmerking komende partijen. Op basis van de uitkomsten van de gesprekken heeft het bestuur gekozen voor ING Asset Management B.V. Belangrijke argumenten voor dit advies waren de communicatiemogelijkheden, de zorgplichtmodule, de flexibiliteit, het serviceniveau en de koppeling met de systemen van de nieuwe pensioenuitvoerder AZL. De transitie heeft eind mei plaatsgevonden en is 1 juni 2012 geëffectueerd inclusief de waardeoverdracht van Robeco naar ING Asset Management.

Actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn)

In het 1e kwartaal van 2013 wordt de abtn geactualiseerd naar de stand van zaken per ultimo 2012.

Strategie en beleid

Begin 2012 heeft het bestuur de doelstelling van het Fonds aangescherpt. Na een tweetal strategische sessies onder begeleiding van externe adviseurs heeft het bestuur een primaire doelstelling en secundaire doelstellingen geformuleerd. De risicobereidheid van de verschillende stakeholders is bij de formulering van het beleid afgewogen. Gezien de nominale doelstelling is het bestuur behoudend en zal er eerst een buffer opgebouwd worden, alvorens meer risico te nemen. Het mogelijk nemen van extra risico, zal worden afgestemd met de werkgever.

Risicomanagement

Het integraal risicomanagement van SPAN richt zich op een drietal aspecten: 1) de doelstelling van het Fonds, 2) de activiteiten om de doelstellingen te realiseren en 3) de (risico)cultuur. De risicostrategie, waarin wordt aangegeven op welke wijze SPAN omgaat met de risico's wordt in 2013 beschreven in een separaat strategiedocument. Hiervoor heeft het bestuur een raamwerk vastgesteld dat uit de volgende componenten bestaat:

- De risicostrategie: wat zijn de doelstellingen van het risicobeleid, wat is de risicobereidheid en welke strategie hanteert SPAN om deze doelstellingen te bereiken?
- Governance rondom risicomanagement: hoe is risicomanagement binnen het Fonds georganiseerd en hoe neemt het bestuur verantwoordelijkheid?
- Risicobeleid: zijn alle gedefinieerde risico's uitgeschreven in beleid?
- Risicomanagement processen: is er een proces om jaarlijks te evalueren en bij te sturen?
- Informatie: hoe wordt het risicobeleid gemonitord en geëvalueerd?

In 2012 is de werkgroep risicomanagement diverse malen bijeen geweest en heeft in samenwerking met Montae een plan van aanpak gemaakt voor de inbedding van integraal risicomanagement in de organisatie van het Fonds. In november 2012 heeft het bestuur een workshop Integraal Risicomanagement gevolgd, waarin de risicostrategie, de governance, de processen, het beleid en de informatievoorziening is besproken en voor een groot deel vastgesteld. Daarnaast is een update gedaan van de risicoanalyse uit 2010. Het bestuur heeft de uitkomsten gevalideerd en geprioriteerd. De uitkomsten zijn vastgelegd in het implementatieplan Integraal Risicomanagement. Daarnaast heeft het bestuur besloten de werkgroep om te zetten in een permanente risicomanagement commissie. Begin 2013 zal het bestuur besluiten over de wijze waarop uitvoering gegeven zal worden aan het implementatieplan.

Binnen het risicoraamwerk heeft het bestuur bepaald dat zij zich op het volwassenheidsniveau tussen 2 en 3 bevindt. Er zijn 4 volwassenheidsniveaus. Volwassenheidsniveau 3 betekent dat het Fonds gestructureerd met het risicomanagementproces om gaat

en dat alles eveneens geformaliseerd is. Het Fonds dient nog een aantal stappen te nemen om volledig op dit niveau te komen. De uitkomsten van het risicoraamwerk zijn vastgelegd in een zogenaamde gap-analyse. Hierbij is tevens vastgesteld welk ambitieniveau het bestuur heeft (minimaal volwassenheidsniveau 3) en welke acties nodig zijn om dit ambitieniveau te bereiken. De implementatie hiervan wordt in 2013 verder ter hand genomen.

Uit de update van de risicoanalyse is gebleken dat het bestuur de afgelopen twee jaar hard heeft gewerkt aan het verder beheersen van de grootste financiële en niet-financiële risico's. Met betrekking tot de financiële risico's is met name gekeken naar het renterisico ten opzichte van de verplichtingen, de invulling daarvan en de wijze waarop monitoring plaats vindt,

Bij de niet-financiële risico's is veel aandacht uitgegaan naar het uitbestedingsrisico en het operationele risico in verband met de overgang van de pensioenadministratie naar AZL en de uitvoering van de excedent regeling naar ING Asset Management.

eShare

Sinds het tweede kwartaal van 2009 gebruikt het Fonds eShare. Het bestuur heeft een contract afgesloten met eShare Limited in Engeland. eShare is een web gebaseerd pakket om vergaderingen te organiseren, taken uit te zetten en te monitoren en fondsstukken te archiveren.

Met eShare hebben de bestuursleden op elk gewenst moment toegang tot het centrale archief van het Fonds. Ook de commissies maken gebruik van eShare. Na eind 2011 hierover een principebesluit te hebben genomen heeft het bestuur begin 2012 definitief besloten eShare te upgraden naar versie 2010. De noodzakelijke conversie van de fondsstukken naar de nieuwe versie van eShare is in het eerste kwartaal van 2012 afgerond.

Nieuwe bestuursmodellen

In het laatste kwartaal van 2012 heeft het bestuur, vooruitlopend op de wet versterking bestuur pensioenfondsen, een verkenning uitgevoerd naar de nieuwe bestuursmodellen. Het bestuur heeft besloten om dit onderwerp opnieuw te agenderen medio 2013 in afwachting van definitieve wetgeving. Dit onderwerp is onder de aandacht gebracht bij sociale partners met het verzoek om hierover in 2013 met het bestuur van gedachten te wisselen.

Uitvoeringskosten

Het bestuur heeft begin 2012 kennis genomen van de Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie en onderschrijft deze van harte. Voor de uitwerking van deze aanbeveling wordt verwezen naar de paragraaf "Toelichting bij de staat van baten en lasten".

Het Fonds is gestart met een fondsbegroting waarbij elk kwartaal een inzicht wordt verkregen hoe de kosten zich verhouden tot het budget.

Uitvoeringskosten per deelnemer

De door het Fonds gemaakte uitvoeringskosten worden volledig bij de aangesloten entiteiten in rekening gebracht. Dit neemt niet weg dat de uitvoeringskosten onderdeel uitmaken van de totale door werkgever en werknemers op te brengen kostendekkende jaarpremie en daarmee moeten worden gepresenteerd. Hieronder zijn ook kosten voor werkzaamheden die het Fonds specifiek heeft uitgevoerd op verzoek van de werkgever.

De uitvoeringskosten (uitgezonderd kosten vermogensbeheer, deze kosten komen wel volledig voor rekening van het Fonds) per deelnemer bedroegen in 2012 € 612,- (2011 = € 1.196,-). Hierbij is het aantal deelnemers de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden, conform de Aanbevelingen van de Pensioenfederatie. De uitvoeringskosten zijn in 2012 sterk gedaald. Onder andere door de toename van het aantal deelnemers. Ook gaat het bestuur kritischer om met kosten en heeft de overgang naar de nieuwe administrateur AZL gezorgd voor kostendaling.

Kosten vermogensbeheer als percentage van het belegd vermogen

De kosten van het vermogensbeheer bestaan uit verschillende componenten. Naast de kosten van het beheer van de beleggingen zelf, de zogenaamde beheerkosten of management fees, is er ook sprake van administratieve kosten, custodian kosten, broker kosten, eventuele belastingen, kosten die gepaard gaan met bijvoorbeeld het afdekken van risico's en transactiekosten. Niet alle kosten zijn direct zichtbaar. Kosten die bijvoorbeeld gemaakt worden voor het uitvoeren van transacties, de zogenaamde broker kosten, of kosten die gemaakt worden voor het bewaren van de beleggingen, het bewaarloon, zijn direct zichtbaar. Transactiekosten en de kosten voor het beheren van de beleggingen binnen elk beleggingsfonds worden verwerkt in de koers van het Fonds. Deze zijn dus niet direct zichtbaar. De vermogensbeheerder heeft alle kosten getracht inzichtelijk te maken. Dit heeft wat betreft de transactiekosten plaatsgevonden op basis van schattingen.

De transactiekosten kunnen op twee niveaus bekeken kunnen worden. Het Fonds belegt in beleggingsfondsen. Er is dus sprake van transactiekosten die gemaakt worden binnen de fondsen en transactiekosten die gemaakt worden als fondsen worden aan- danwel verkocht. De transactiekosten van de onderliggende beleggingen binnen de fondsen zijn veelal verwerkt in de koers die betaald of ontvangen wordt. Om deze reden kan hier alleen een inschatting van gemaakt worden. De inschatting is gebaseerd op de werkelijke transactievolumes binnen de beleggingsfondsen en de bied-laot koersen voor de verschillende beleggingscategorieën.

De totale kosten van het vermogensbeheer van de basisregeling bedragen naar schatting € 1.145.079. De schattingen zijn beoordeeld door de externe accountant. In een percentage van het totale vermogen bedragen de kosten 0,61% per jaar. Dit percentage kan in grote lijnen uitgesplitst worden naar de volgende kostensoorten:

- Management fee (ofwel beheerkosten): 0,27%
- Totale transactiekosten: 0,23%
- Overige kosten: 0,11%.

Communicatie en overleg

Communicatie met deelnemers

Nieuwsbrief/Newsflash

Het beleid van het Fonds is om één keer per jaar een Nieuwsbrief te versturen (rond juni) en, als de actualiteit hiertoe aanleiding geeft, incidenteel een Newsflash uit te brengen.

In februari 2012 is een Newsflash uitgebracht. Deze editie was gesplitst in een algemeen deel en een deel voor de deelnemers aan de beschikbare premiereregeling (BPM) en vrijwillige bijspaarmodule (VBM). In het algemene deel is de deelnemer geïnformeerd over de financiële positie van het Fonds en het feit dat korten binnen de regelingen van het Fonds niet aan de orde is.

In het deel voor de deelnemers aan de beschikbare premiereregeling is met name de nadruk gelegd op het feit dat de beschikbare premiereregeling geen garanties kent. Daarnaast is aandacht geschonken aan de individuele flexibiliteit die de regeling kent en de individuele verantwoordelijkheid van de deelnemer. De deelnemer kan kiezen voor "volledig beheer" dan wel "eigen beheer". Omdat het voor de deelnemer lastig kiezen is, heeft het Fonds de deelnemer geadviseerd gebruik te maken van de mogelijkheid die de werkgever biedt om financieel advies in te winnen.

In september 2012 is de Nieuwsbrief uitgebracht. Hierin is aandacht besteed aan de overgang van de uitvoering van de BPM en VBM naar ING Asset Management.

Tevens werd de website geïntroduceerd. Op www.pensioenfondsasscott.nl kan iedereen informatie vinden over het Fonds en de regeling. Verder is in de nieuwsbrief aangegeven dat bij de introductie van de website, een enquête was opgestart. Hierin werd de

deelnemer naar zijn mening gevraagd over de informatie op de website en wat er verbeterd kan worden. Het bestuur heeft veel positieve reacties ontvangen naar aanleiding van de website. Onder de deelnemers die mee hebben gedaan aan het invullen van de enquête heeft het Fonds een i-pod verloot.

Overgang naar nieuwe uitvoerder

Voorafgaand aan het verschijnen van de nieuwsbrief zijn de deelnemers persoonlijk via een brief geïnformeerd over de overgang van de uitvoering van de BPM en VBM naar ING Asset Management. Hierbij is een brochure van ING meegestuurd en een aantal vragen en antwoorden. Ook zijn de deelnemers persoonlijk via een vervolgbrief geïnformeerd over de afronding van dit traject. Bij deze brief waren ook vragen en antwoorden opgenomen.

Uniform Pensioenoverzicht (UPO)

In oktober 2010 heeft de Autoriteit Financiële Markten (AFM), na overleg met DNB, het Fonds ontheffing verleend van het verplicht gebruik maken van de voorgeschreven teksten uit de toeslagenmatrix en geen gebruik te maken van het toeslagenlabel. Het Fonds hanteert sindsdien eigen teksten in de communicatie naar de deelnemers.

In 2012 is het UPO voor de deelnemers aangepast. Een aantal zaken lagen hieraan ten grondslag. De UPO-modellen van de AFM zijn in 2012 vernieuwd. Daarnaast heeft de overgang naar AZL als nieuwe administrateur ervoor gezorgd dat de lay-out en het model van de UPO iets is aangepast. Het bestuur heeft er wel voor gezorgd dat het UPO over 2012 zoveel mogelijk aansloot bij het UPO dat door de vorige administrateur (ASR) namens het pensioenfonds werd verzonden.

De deelnemers hebben in september het UPO voor de Basis Module en (indien van toepassing) voor de Beschikbare Premie Module ontvangen. Voor de vrijwillige bijspaarmodule is in september 2012 een aparte UPO verzonden. Voor een beperkte groep deelnemers is na controle gebleken dat de informatie bij het pensioenfonds niet overeenkwam met de informatie bij de werkgever. Deze deelnemers zijn hierover per brief geïnformeerd en hebben enkele weken daarna alsnog het UPO ontvangen.

Deelnemers van Abbott Healthcare die per 1 januari 2012 zijn opgenomen in de regeling hebben in verband met de latere implementatie van de overgangsregeling het UPO ontvangen in 2013.

Het UPO voor pensioengerechtigden wordt jaarlijks in het najaar verstrekt. Het UPO voor gewezen deelnemers wordt een keer in de vijf jaar verstrekt. Voor de eerste maal is dit gebeurd in 2011. De volgende verstrekking staat gepland voor het najaar van 2016. Het UPO voor gewezen partners wordt eveneens een keer in de vijf jaar verstrekt. Dit UPO is gepland voor het najaar van 2013.

Startbrief

In 2012 is de startbrief aangepast. De startbrief bestaat uit twee gedeeltes namelijk een algemene brochure en een op naam gestelde oplegbrief.

In 2012 zijn twee versies van de startbrief gebruikt. De reguliere versie voor de werknemers die op of na 1 januari 2012 in dienst zijn van een aangesloten werkgever en een (eenmalige) versie die bedoeld is voor werknemers die op 31 december 2011 deelnemer waren in de toen geldende regeling van Abbott Healthcare. De startbrief wordt door de werkgever verstrekt binnen 3 maanden nadat een werknemer in dienst is getreden bij de werkgever. Het bestuur is voornemens om in 2013 de verzending van de startbrief door AZL te laten plaatsvinden.

Pensioenregister

Het pensioenregister maakt het vanaf 6 januari 2011 voor elke Nederlandse burger mogelijk om een overzicht te krijgen van de door hem/haar opgebouwde en op te bouwen pensioenaanspraken bij pensioenfonds en pensioenverzekeraars én van zijn/haar opgebouwde AOW-rechten. Dit kan via de website www.mijnpensioenoverzicht.nl. In 2012 is het pensioenregister uitgebreid. Er is een nieuw koppelvlak gebouwd. Het is nu ook mogelijk om gegevens over verevening bij scheiding te tonen. Daarnaast zijn ook functionaliteiten toegevoegd inzake alleenstaanden-AOW, de mogelijkheid tot het tonen van een latent nabestaandenpensioen en

aanpassing van de AOW-leeftijd. Naast een korte onderbreking rond september 2012 als gevolg van de overdracht van ASR, zorgt AZL voor de aanlevering van de juiste data voor het register. Data over de AOW worden verstrekt door de Sociale Verzekeringsbank. Hiermee zijn ook de laatst toegevoegde functionarissen voor het Fonds beschikbaar.

Overleg met betrokken partijen en organen

Administrateur AZL N.V.

In 2012 is uitgebreid contact geweest tussen het bestuur en AZL over de implementatie van de regeling. Het bestuur werd hierbij ondersteund door het bestuursbureau. Het bestuur heeft in december het implementatietraject met AZL geëvalueerd

In december 2012 zijn onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- evaluatie proces;
- overgangsregeling Abbott Healthcare;
- uitvoering pensioenreglement;
- controle bestand beschikbare premierregeling;
- (her)verzekering;
- proces rondom facturatie van de premie.

Werkgever

Het bestuur had in juni van 2012 een formeel overleg gepland met de werkgever. Door omstandigheden is deze afspraak niet doorgegaan. Om bepaalde onderwerpen toch onder de aandacht te brengen van de werkgever, heeft het bestuur in december 2012 een brief aan de werkgever gestuurd met onder andere de volgende onderwerpen:

- Strategisch beleidskaders en crisisplan;
- Praktisch probleem bij uitvoering VBM-regeling;
- Financiële positie van het Fonds;
- Transitie pensioenadministratie naar AZL;
- Integratie Abbott Healthcare;
- Transitie uitvoering BPM en VBM;
- Uitvoeringsovereenkomst;
- Bestuursuitbreiding.

Een delegatie van het bestuur heeft in het 1e kwartaal 2013 een gesprek gevoerd met de werkgever. De volgende onderwerpen zijn hierbij besproken:

- De onderwerpen in bovengenoemde brief;
- Proces nieuw pensioenregeling;
- Noodzakelijke aanpassing pensioenregeling 2014;
- Inhoud en verzending startbrief;
- Voorwaarden voor de partnererkenning bij samenwonen;
- Onderverdeling administratie bij AZL inzake Abbott Healthcare;
- Afspraken overgangsregeling Abbott Healthcare;
- Deelname aan de regeling van AMO Groningen m.i.v. 1 januari 2014;
- Controle beschikbare premierregeling;
- Samenwerking het Fonds en de werkgever.

Hierbij is afgesproken dat het bestuur een keer per jaar overleg heeft met de werkgevers en vier keer per jaar overleg heeft met HR en Payroll.

Deelnemersraad

Het bestuur en de deelnemersraad zijn in 2012 drie keer bij elkaar gekomen. Gesproken is over onder meer:

- jaarwerk;
- crisisplan;
- splitsing Abbott;
- kostenbeheersing;
- bestuurssamenstelling komende jaren;
- communicatie met deelnemers;
- transitie nieuwe administrateur en uitvoerder BPM en VBM.

Daarnaast informeert het bestuur de deelnemersraad maandelijks over de financiële positie van het Fonds door het toesturen van de Risicomonitor. Het bestuur heeft de deelnemersraad verder op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rond het herstelplan en de financiële positie van het Fonds.

Voor de adviesaanvragen streeft het bestuur ernaar deze op een zodanig tijdstip aan te vragen dat de deelnemersraad voldoende tijd heeft om de aanvragen op te volgen. Het bestuur heeft de deelnemersraad in 2012 advies gevraagd over de volgende onderwerpen:

- addendum inzake het pensioenreglement voor oud Abbott Healthcare -deelnemers;
- aanvullingsovereenkomst met Abbott Healthcare Products B.V.;
- nieuwkortetermijnherstelplan en een aangepast langetermijnherstelplan;
- crisisplan.

In het 1e kwartaal van 2013 is aan de deelnemersraad advies gevraagd over de nieuwe uitvoeringsovereenkomst met Abbott en Abbvie.

Daarnaast heeft de deelnemersraad ongevraagd advies gegeven over het uitvoeren van een steekproef binnen de administratie. Het bestuur heeft aangegeven dat men al bezig was met een controlesystematiek omdat het bestuur van mening is dat het noodzakelijk is dat er op enige manier controle op de administratie is. In dit kader heeft AZL het bestuur gewezen op de mogelijkheid om een Quinto-P onderzoek uit te voeren. Een Quinto-P onderzoek behelst een kwaliteitsonderzoek van de administratie bij een pensioenfonds. Het bestuur zal in 2013 een besluit nemen of het noodzakelijk is om een Quinto-P onderzoek te laten uitvoeren. De deelnemersraad heeft op de adviesaanvragen m.b.t. het addendum inzake het pensioenreglement voor oud AHC-deelnemers, de aanvullingsovereenkomst met AHC Products B.V. en het crisisplan een positief advies gegeven.

Hoewel de deelnemersraad in beginsel op de adviesaanvraag voor het herstelplan een negatief advies heeft gegeven, is dit na uitleg van het bestuur weer ingetrokken. Omdat het pensioenfonds per 30 september 2012 niet meer in dekkingstekort verkeerde heeft het bestuur gebruik gemaakt van de mogelijkheid die door DNB geboden is om de kortingsmelding bij DNB in te trekken (zie bij het hoofdstuk Financiële ontwikkelingen en herstelplan). Als gevolg hiervan was het nieuwe korte termijn herstelplan en het gewijzigde lange termijn herstelplan niet langer geldig.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het VO heeft in 2012 naar aanleiding van het jaarverslag over boekjaar 2011 een aantal opmerkingen gemaakt over de financiële positie en premiebeleid, het beleggingsbeleid, het toeslagenbeleid, communicatie, uitvoeringskosten, professionaliteit en functioneren van het bestuur en excedentregeling. Dit oordeel is opgenomen in het jaarverslag over 2011. Bij elk onderwerp heeft het bestuur een reactie opgenomen in het jaarverslag over 2011.

In november 2012 zijn in een gezamenlijk overleg tussen het bestuur en het VO deze punten nogmaals geëvalueerd. Het VO is met name positief over het feit dat het Fonds overgestapt is van Robeco naar ING. Het VO vindt het ook een stap in de goede richting dat de

deelnemersraad meer betrokken wordt bij het proces van het jaarwerk. Het bestuur stuurt het VO maandelijks de Risicomonitor toe ter informatie.

Het oordeel van het VO over boekjaar 2012 is opgenomen op pagina 39.

De Nederlandsche Bank (DNB)

In 2012 is er een aantal malen schriftelijk en telefonisch contact geweest met DNB. In 2012 is aan DNB ter informatie gemeld dat de gerapporteerde dekkingsgraad eind 2011 afweek van de dekkingsgraad zoals deze bij de jaarstaten is vermeld. Ook heeft DNB contact gezocht met het fonds naar aanleiding van de melding van het fonds dat er sprake zou zijn van een dekkingstekort eind mei 2012 (zie op pagina 23 bij het kopje "herstelplannen"). Verder is gerapporteerd over de status van het herstelplan en zijn de gewijzigde statuten en abtn aan DNB gestuurd.

Communicatiecommissie

Het bestuur heeft een mandaat opgesteld waarbinnen de communicatiecommissie kan opereren. De communicatiecommissie draagt zorg voor het voorbereiden en uitvoering laten geven aan het communicatiebeleid. Naast de wettelijk voorgeschreven communicatiemiddelen als het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en de startbrief heeft de communicatiecommissie zich vooral beziggehouden met:

- de inrichting van de website www.pensioenfondsasscott.nl;
- het voorbereiden van en uitvoering geven aan de Nieuwsbrief en de Newsflash;
- opstellen en uitzetten van een enquête gekoppeld aan de nieuwsbrief;
- plan van aanpak communicatie over transitie BPM en VBM en de uitvoering hiervan door ING.

Gebeurtenissen na balansdatum

Uitvoeringsovereenkomst (uvok)

Een belangrijk aandachtspunt begin 2013 zijn de nieuwe uitvoeringsovereenkomsten met Abbott respectievelijk AbbVie. Deze zijn opgesteld naar aanleiding van de wereldwijde splitsing van het Abbott concern. Daarnaast zijn deze geactualiseerd in verband met nieuwe dienstverleners en is bijlage 2 "premie- en toeslagbeleid" uitgediept en aangescherpt.

Tevens is in overleg met AZL en Payroll een bijlage gemaakt inzake de aanlevering van gegevens en de mutatieverwerking.

Evaluatie herstelplan 2012

In januari 2013 heeft het bestuur het herstelplan 2012 geëvalueerd. Hierin is zij ondersteund door de adviserend actuaris. De conclusies van de evaluatie van het herstelplan zijn:

- De aanwezige dekkingsgraad ultimo 2012 bedraagt (op basis van de UFR) 116,1%;
- De verhoging van de opslag voor excassokosten en de aanpassing n.a.v. de nieuwe overlevingstafels zijn hierin al meegenomen;
- De vereiste dekkingsgraad ultimo 2012 is vastgesteld op 107,5%;
- Er is per 31 december 2012 en twee achtereenvolgende kwartaaleinden geen sprake meer van een dekkingstekort noch van een reservetekort.
- Het langetermijnherstelplan blijft echter nog van toepassing. Indien de dekkingsgraad drie opeenvolgende kwartalen boven de vereiste dekkingsgraad ligt, is het Fonds ook uit lange termijn herstel;
- Het effect van de overgang van de UFR op de dekkingsgraad is +6,7% (per 30 september 2012).
- De dekkingsgraad zonder UFR bedraagt 114%. De dekkingsgraad zonder UFR en zonder 3-maands middeling bedraagt per 31 december 2012 106,9%. Zonder de UFR en 3-maands middeling is er per 31 december 2012 geen sprake meer van een reservetekort, maar wel van een dekkingstekort;
- De definitieve dekkingsgraad na vaststelling van de premie bedraagt 114,8%.

Financiële ontwikkelingen

Financiële klimaat 2012

Deze paragraaf geeft de visie weer van de vermogensbeheerder op de ontwikkeling van de beleggingen in 2012 en 2013 (bron: BNP Paribas Investment Partners N.V.).

Begin 2012 zetten de aandelenmarkten de euforie die in de herfst van 2011 begon voort. Tot maart waren beleggers optimistisch dankzij vrij bemoedigend nieuws over de Amerikaanse economische groei en vooral dankzij de verzekering dat de door centrale banken verstrekte liquiditeit niet zou opdrogen. Dat laatste thema was het hele jaar lang bepalend voor de handel en droeg aanzienlijk bij aan het rendement van aandelen. De versoepeling van de financiële voorwaarden waarvan risicovolle activa profiteerden was te danken aan de maatregelen van de ECB. Door nieuwe bezorgdheid over de gezondheid van de wereldwijde economie en een terugkeer van de vrees voor de Europese staatsschuldcrisis, vooral in Spanje en Griekenland, rees er in de lente echter twijfel over de doeltreffendheid van die maatregelen. Dat drukte tot juli op de financiële markten. Daarom herhaalden de centrale banken hun belofte dat ze zouden blijven ondersteunen en een vlotte werking van de financiële markten zouden garanderen. Hun publieke verklaringen stelden beleggers gerust waardoor aandelen een goede zomer beleefden. De ECB speelde in dit alles een doorslaggevende rol. Op 26 juli haalde Mario Draghi zijn 'magische formule' tevoorschijn en verklaarde dat de centrale bank "bereid was om al het nodige te doen om de euro te vrijwaren". Dat opende de deur voor aankopen van staatspapier waardoor het liquiditeitsrisico in de eurozone afnam.

Over geheel 2012 liet de MSCI AC World index een groei zien van 13% terwijl de opkomende markten met 15% stegen. De stijging ging gepaard met een hoge volatiliteit.

Begin juli 2012 verlaagde de Europese Centrale Bank (ECB) haar basisrente met 25 bp. Daarmee daalde de rente voor leningen (refirente) naar 0,75% en de depositorente naar 0%. Die ongeziene niveaus zijn symptomatisch voor het monetaire beleid sinds de komst van Mario Draghi als topman van de ECB in november 2011. Twee onconventionele elementen zullen die 'nieuwe' ECB wellicht belichamen. Ten eerste, de herfinanciering van banken via driejarige LTRO's (een maatregel die eind 2011 werd aangekondigd en vervolgens in december en februari werd uitgevoerd) waardoor banken in de eurozone meer dan 1000 miljard euro leenden. De tweede en ongetwijfeld meest frappante gebeurtenis was de verklaring van Mario Draghi in juli dat de ECB "bereid was om al het nodige te doen" om de euro te redden. Die belofte kwam op een moment dat de economische toestand uitermate zwak leek en de eurozone een stroom van zorgwekkende berichten te verwerken kreeg (ratingverlaging van Italië, ratingverwachting voor Duitsland verlaagd naar 'negatief', stijgende obligatierente in perifere landen, bezorgdheid over Spaanse autonome regio's, geruchten dat Griekenland de eurozone zou verlaten enz.) waardoor de obligatierente van de periferie aanzienlijk steeg. Gelet op de afwezigheid van inflatiedruk (de onderliggende inflatie bedroeg 1,4% in november, zijn laagste niveau sinds september 2011) zal het soepele monetaire beleid kunnen worden voortgezet.

De rente op de tienjarige Duitse Bund (1,8% per eind 2011) schommelde tot april zonder duidelijke trend tussen een bandbreedte van 1,8% en 2,1% en daalde vervolgens aanzienlijk dankzij zijn rol van veilige haven als reactie op de problemen van aandelen, nieuwe vrees rond de staatsschuldencrisis en de verslechtering van de economische situatie. De rente op de tienjarige Bund daalde op 20 juli naar een dieptepunt van 1,17% terwijl de obligatierente van perifere landen (Spanje en Italië) naar nieuwe hoogtepunten steeg. The Bund-rente eindigde het jaar op 1,3%, 51 basispunten lager dan een jaar eerder. De obligatierente van de perifere markten daalde aanzienlijk, vooral dankzij de belofte van de ECB om staatspapier te kopen mits aan bepaalde voorwaarden werd voldaan.

De EUR/USD begon het jaar op een vrij laag niveau (minder dan 1,28 de eerste dagen van januari) door twee renteverlagingen van de ECB in de herfst van 2011, verwachtingen dat die trend zou doorzetten en de ratingverlaging op 13 januari van negen Europese landen door Standard & Poor's.

Ontwikkeling dekkingsgraad

De dekkingsgraad geeft aan in hoeverre het Fonds in staat is om aan haar (toekomstige) pensioenverplichtingen te voldoen. Met de invoering van de Pensioenwet in 2007 geldt het Financieel Toetsingskader (FTK) als toetsingskader voor het beoordelen van de financiële positie van het Fonds.

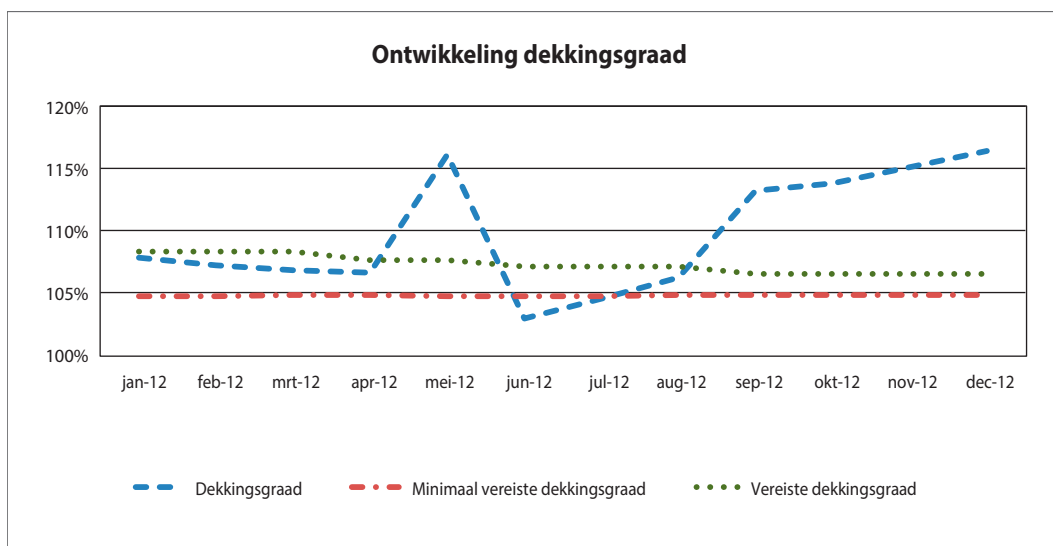
Onder dit toetsingskader bedraagt de dekkingsgraad ultimo 2012 114,7% (2011: 108,8%), terwijl de vereiste dekkingsgraad voor 2012 107,5% is (2011: 108,3%). De vereiste dekkingsgraad is iets gedaald omdat een aantal risicobronnen, waaronder het zakelijke waarden risico en het kredietrisico, is gereduceerd. De vereiste dekkingsgraad verschilt per pensioenfonds en is afhankelijk van de samenstelling van de beleggingen, ontwikkelingen op de financiële markten en het deelnemersbestand.

De Nederlandsche Bank heeft de methode voor het berekenen van de waarde van de verplichtingen aan het einde van 2011 gewijzigd. Eind 2011 heeft een wijziging plaatsgevonden vanwege de uitzonderlijke marktomstandigheden. Fondsen mochten hun verplichtingen berekenen op basis van de gemiddelde rente in de periode oktober tot en met december 2011 in plaats van op basis van de rentestand per eind december. Dit heeft voor het pensioenfonds Abbott een positief effect van ongeveer 3% op de dekkingsgraad. Gedurende 2012 is deze 3-maands middeling van de rente gehandhaafd.

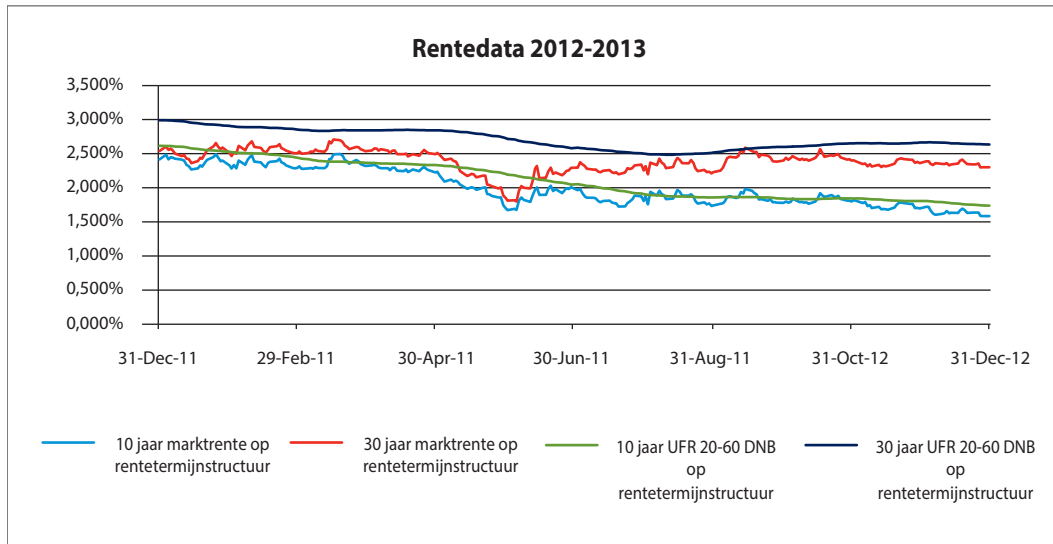
In september 2012 heeft De Nederlandsche Bank de methode wederom gewijzigd, daar de marktomstandigheden nog steeds uitzonderlijk waren. Deze wijziging was onderdeel van het Septemberpakket. De Nederlandsche Bank heeft de Ultimate Forward Rate ('UFR') geïntroduceerd. Dit is een risicovrije rekenrente voor langere looptijden. De mening bestaat dat rentes voor langere looptijden niet juist gewaardeerd worden vanwege onvoldoende transacties en waarvoor beperkte liquiditeit is in de markt. De Nederlandsche Bank heeft voor looptijden na 20 jaar bepaald dat de marktrente in 40 jaar toegroeit naar een vastgesteld renteniveau van 4,2%. De onderbouwing van de 4,2% is een historisch gemeten lange termijn inflatie van 2% en een verwachte reële rente van 2,2%. Daar de gemiddelde rente van deze curve hoger was dan de tot dan geldende euro swap rentecurve, heeft dit een daling van de waarde van de verplichtingen tot gevolg gehad. Dit heeft een positief effect op de dekkingsgraad gehad van circa 6,7%. Dit positieve effect is zo groot, omdat de verplichtingen een lange duratie hebben. De in 2011 geïntroduceerde middeling van de rente over 3 maanden blijft voor looptijden tot 20 jaar bestaan. Ook de positieve beleggingsresultaten hebben bijgedragen aan de stijging van de dekkingsgraad.

De dekkingsgraad op basis van de daadwerkelijke marktrente zou licht gedaald zijn t.o.v. ultimo 2011, daar de rente in 2012 per saldo een daling heeft laten zien.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad gedurende 2012 ziet er als volgt uit:

In onderstaande grafiek zijn de 10- en 30-jaars renteontwikkeling van zowel de marktrente als de rente gebaseerd op de Ultimate Forward Rate weergegeven. Hierin is de daling in 2012 duidelijk zichtbaar. Rentes bevinden zich op historisch lage niveaus. Het bestuur houdt er in het beleid rekening mee dat de rente de komende tijd laag kan blijven.

Herstelplannen

Omdat er eind 2008 sprake was van zowel een dekkingstekort als een reservetekort, heeft het Fonds in 2009 zowel een kortetermijn- als een langetermijnherstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB). Ultimo 2010 was er een korte- en langetermijnherstelplan op het Fonds van toepassing. Nadat de aanwezige dekkinggraad vervolgens gedurende drie opeenvolgende kwartaalenden weer boven de vereiste dekkinggraad lag is het korte- en langetermijnherstelplan per 30 juni 2011 komen te vervallen.

Vervolgens hebben het tweede en derde kwartaal van 2011 een forse rentedaling laten zien en was het Fonds ultimo 2011 in een situatie van een reservetekort. Dit betekent dat er in 2012 sprake was van een langetermijnherstelplan.

Het bestuur heeft er voor gekozen om geen nieuw langetermijnherstelplan op te stellen maar die van april 2009 te laten herleven, aangezien het negatieve verschil tussen de aanwezige dekkinggraad en de vereiste dekkinggraad minimaal is. Het plan is in de eerste week van februari 2012 geëvalueerd. In de evaluatie lag de aanwezige dekkinggraad ultimo 2012 naar verwachting op 109% en zou binnen 15 jaar oplopen naar 117% in 2026. Deze termijn sluit aan bij de voorgeschreven maximum periode waarbinnen een pensioenfonds uit reservetekort moet zijn. Door met name de introductie van UFR ligt de dekkinggraad ultimo 2012 al ruim boven de verwachte dekkinggraad volgens het langetermijnherstelplan. Daarnaast ligt de dekkinggraad per ultimo 2012 twee kwartalen boven de vereiste dekkinggraad. Indien de dekkinggraad drie opeenvolgende kwartalen boven de vereiste dekkinggraad ligt, is het Fonds ook uit lange termijn herstel. Dit is het geval per 31 maart 2013 waardoor per deze datum het langetermijnherstelplan is beëindigd.

Eind mei 2012 is de dekkinggraad van het fonds even onder het minimaal vereiste niveau gekomen van 104,3%, waardoor een dekkingstekort is ontstaan. Het bestuur heeft bekeken of aanvullende maatregelen nodig waren. Dit heeft geleid tot het melden van het dekkingstekort bij DNB en het indienen van een nieuw kortetermijnherstelplan en een aangepast langetermijnherstelplan. Als onderdeel van het 'septemberpakket' is de rentetermijnstructuur vanaf 30 september 2012 mede gebaseerd op de ultimate forward rate (UFR), hetgeen invloed heeft op de dekkinggraad. Als gevolg hiervan bedroeg de dekkinggraad per 30 september 2012 111,7%. Het fonds verkeerde op die datum niet meer in dekkingstekort. Het bestuur van het fonds heeft daarom gebruik gemaakt van de mogelijkheid die door DNB geboden is om de tekortmelding bij DNB in te trekken. Als gevolg hiervan was het nieuwe kortetermijnherstelplan en het gewijzigde langetermijnherstelplan niet langer geldig. Het huidige langetermijnherstelplan

is nog steeds actueel. Indien de dekkingsgraad drie opeenvolgende kwartalen boven het vereist vermogen ligt, is het fonds ook uit langetermijn herstel.

Ontwikkeling beleggingsportefeuille

De returnportefeuille heeft een absoluut rendement behaald van 14,5% en is hiermee iets achter gebleven bij de benchmark. Door de daling van de rente heeft de matchingportefeuille een positief rendement gerealiseerd van 12,7%. Dit betekent dat de returnportefeuille in omvang iets is gestegen in relatie tot de omvang van de matchingportefeuille. Het rendement van de totale portefeuille kwam uit op 12,9%.

In 2012 heeft het bestuur besloten tijdelijk een cashportefeuille aan te houden. Deze portefeuille is ingericht in verband met de splitsing van Abbott in Abbott en AbbVie en een mogelijke onttrekking uit de beleggingsportefeuille als gevolg van het vertrek van AbbVie uit het Fonds. Begin 2013 heeft het bestuur besloten deze portefeuille aan te houden voor het voeren van cashmanagement. In onderstaande tabel wordt de verhouding tussen de drie portefeuilles weergegeven.

Tabel 1: Werkelijke verdeling Matchingportefeuille, Returnportefeuille en Cashportefeuille

	Per 31/12/2011	Per 31/12/2012
Matching (LDI) portefeuille	70,3%	70,9%
Returnportefeuille	29,7%	26,8%
Cashportefeuille	0,0%	2,3%

Performance

In tabel 2 is de performance van de beleggingsportefeuille weergegeven. De totale portefeuille heeft een rendement behaald van 12,9%.

Tabel 2: Performance beleggingsportefeuille

Rendement 2012	Portefeuille	Benchmark
Matchingportefeuille	12,7%	12,5%
Returnportefeuille	14,5%	14,6%
Cashportefeuille	0,1%	
Totale portefeuille	12,9%	

Toelichting

Het absolute rendement van 12,9% is zowel gerealiseerd door het rendement op de matching- portefeuille als het rendement op de returnportefeuille. Het rendement op de cashportefeuille is vanwege de zeer lage renteniveaus nagenoeg nihil geweest.

Ontwikkeling Matchingportefeuille

Van het vermogen wordt een deel dat overeenkomt met de omvang van de technische voorzieningen (TV) in balans gehouden (gematcht). Dat wil zeggen: de looptijd van dat deel van het vermogen wordt in overeenstemming gebracht met dat van de looptijd van de verplichtingen, waardoor het renterisico wordt gereduceerd. Het afdekken van het renterisico gebeurt door gebruik te maken

van Liability Driven Instruments (LDI). Deze zijn ondergebracht in de zogenaamde Matching portefeuille. De LDI fondsen van BNP Paribas beleggen in euro staatsobligaties met een AAA rating in combinatie met Interest Rate Swaps (IRS) en rentefutures.

De strategische beslissing van het bestuur om het renterisico voor 80% af te dekken is in 2012 gehandhaafd. Door de introductie van de UFR wordt niet alleen gekeken naar de renteafdekking in marktwaarde termen (dus gebaseerd op de daadwerkelijke marktrente), maar eveneens naar de renteafdekking op basis van de UFR. Doordat de waarde van de verplichtingen door de introductie van de UFR is gedaald, is het rente afdekkingspercentage op basis van de UFR groter geworden dan 100%. De beleggingsportefeuille wordt immers gewaardeerd op marktwaarde en hiervoor heeft de UFR geen consequenties. Een renteafdekking groter dan 100% in UFR-termen betekent dat de dekkingsgraad een daling laat zien als de rente stijgt. Het bestuur heeft om die reden besloten het rente afdekkingspercentage op basis van UFR terug te brengen naar 100%. Op basis van marktwaarde betekende dit op dat moment een rente afdekking van circa 76%. In 2013 zal het bestuur het beleid van de rente afdekking nader bekijken.

Het rendement op de Matching portefeuille van 12,7% moet gerelateerd worden aan de marktwaardeverandering van de technische voorzieningen. Het pensioenfonds heeft immers het hiermee samenhangende renterisico voor een groot deel afgedekt. Het beperkte verschil in rendement ten opzichte van de benchmark is veroorzaakt door technische redenen (gebruik van verschillende yieldcurves, waarderingsmethode, etc).

De vermogensbeheerder van het Fonds heeft de rente afdekking gerealiseerd door met 5 (van in totaal 7 beschikbare) Liability Driven Investments beleggingsfondsen een vrijwel identiek looptijdprofiel als dat van de verplichtingen te simuleren. Binnen deze 5 beleggingsfondsen wordt gebruik gemaakt van fysieke (zero coupon) obligaties en diverse rente swaps. Door het gebruik van deze rente swaps kan met aanzienlijk minder geïnvesteerd vermogen toch een 80% afdekking van het volume van de technische voorzieningen plaatsvinden. Dit is het gevolg van het feit dat er binnen swaps impliciet kort geld wordt geleend en in lang papier wordt belegd. Op langere termijn bedraagt deze leverage factor circa 2. Om deze leverage factor relatief laag te houden wordt er naast de verschillende LDI fondsen een Euro staatsobligatiefonds aangehouden met een korte looptijd. Door het gebruik van deze techniek is het mogelijk geweest om ook een relatief grote rendementsportefeuille aan te houden.

De combinatie van de mate van rente afdekking, de hoeveelheid middelen die daarvoor worden gebruikt en de bijzondere marktomstandigheden maakten dat er geen sprake kon zijn van een perfecte matching. Dit betekent dat de effectieve ofwel werkelijke rente afdekking kan afwijken van de strategische afdekking. Het risico kan op zo'n moment groter of kleiner zijn dan gewenst volgens het strategische beleid. Dit wordt maandelijks door de beleggingscommissie gemonitord en indien nodig bijgestuurd.

De totale omvang van de LDI fondsen bij de vermogensbeheerder is fors afgenomen door het uittreden van de grootste participant. Het uittreden van de grootste participant heeft niet tot een financieel nadeel geleid voor de zittende participanten, waaronder het Fonds. De consequentie is wel dat het Fonds nu de grootste participant in de LDI pools is. Deze ontwikkeling en mogelijk negatieve consequenties, bijvoorbeeld bij het uitvoeren van transacties, worden door de beleggingscommissie nauw gemonitord.

Ontwikkeling returnportefeuille

Op de returnportefeuille behaalde de vermogensbeheerder een absoluut rendement van 14,5% (zie hiervoor onderstaande tabel). Zichtbaar is ook hoe belangrijk het is om te spreiden over beleggingssoorten.

De lichte underperformance ten opzichte van de benchmark binnen de returnportefeuille is helaas aanwezig binnen bijna alle bouwstenen die er in opgenomen zijn. Het is duidelijk geworden dat actieve beleggers in algemeenheid enorm veel moeite hebben gehad in zowel 2011 als 2012 om zich goed te positioneren in een markt die gedomineerd wordt door een politieke en monetaire crises.

In 2012 heeft de beleggingscommissie in dit kader specifiek naar een passief alternatief voor High Yield gekeken. Besloten is vooralsnog het huidige actief beheerde fonds te handhaven. In 2013 zal de beleggingscommissie de achterblijvende prestaties van de vermogensbeheerder over een langere termijn evalueren.

Beleggingen

Samenstelling van het belegd vermogen

De totale waarde van de portefeuille ultimo 2012 bedroeg € 189,1 miljoen ten opzichte van € 151,2 miljoen ultimo 2011, een toename van 25%. Dit is het gevolg van het positieve beleggingsrendement over 2012 en de reguliere premiestortingen, welke sterk zijn gestegen door de komst van nieuwe aangesloten werkgevers.

Onderstaand zijn de kerngegevens van het belegd vermogen ultimo 2012 weergegeven:

Asset Class	Waarde ultimo 2012		Mandaat	Rendement 2012	
				Portfolio	Benchmark
Totale Portefeuille	189.052	100,0%	100,0%	12,9%	13,1%
1. Returnportefeuille	50.709	100,0%	100,0%	14,5%	14,6%
Vastgoedbeleggingen aandelen ¹⁾	0	0,0%	0,0%	%	%
World	13.370	26,4%	22,0%	11,4%	12,7%
Emerging markets	5.972	11,8%	15,0%	16,3%	16,4%
Totaal zakelijke waarden	19.342	38,1%	37,0%	12,7%	14,4%
Credits (inv. Grade)	11.980	23,6%	24,0%	10,7%	10,9%
High Yield	7.080	14,0%	14,0%	21,6%	23,0%
EMD bonds Hard currency	7.072	13,9%	14,0%	21,7%	17,2%
EMD bonds Local Currency	3.116	6,1%	6,0%	4,8%	5,2%
Totaal Vastrentende waarden	29.248	50,7%	58,0%	15,8%	15,3%
Grondstoffen	2.012	4,0%	5,0%	-8,7%	-8,9%
Liquide middelen	107	0,2%	0,0%		
2. Matching portefeuille	134.107	100,0%	100,00%	12,7%	12,5%
Vastrentende waarden (LDI)					
Government Bonds	48.565	36,2%		7,3%	7,5%
LDI 10-15 years	7.356	5,5%		28,0%	24,3%
LDI 15-20 years	18.403	13,7%		25,5%	23,1%
LDI 20-25 years	27.612	20,6%		22,8%	19,8%
LDI 25-35 years	19.450	14,5%	15,0%	15,3%	14,7%
LDI 35-50 years	12.712	9,5%	10,0%	9,3%	9,4%
Liquide middelen	9	0,1%		0,0%	0,2%
Totaal Vastrentende waarden (LDI)	134.107	100,0%			

1) Dit betreft de Fortis Bank rekening "inzake beleggingen" welke is opgenomen in de balanspost "Liquide middelen".

Asset Class	Waarde ultimo 2012		Mandaat	Rendement 2012	
				Portfolio	Benchmark
3. Cashportefeuille	4.236	100,0%	100,0%	0,1%	

Benchmark (1. Return Portfolio)

22% S&P High Income Equity World (hedged in EUR) NR + 15% MSCI EMF (USD) (NR) + 5% Dow Jones UBS Commodity Index (USD) RI + 24% Iboxx Euro Liquid Corporates (EUR) RI + 14% Merrill Lynch Euro currency Non-Financial High Yield BB-B Constrained (hedged in EUR) RI + 14% JPM EMBI Global Div (hedged in EUR) (RI) + 6% JPM GBI-EM Global Diversified (hedged in EUR) RI -- (EUR)

Benchmark (2. Matching Structure)

Liabilities Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland (EUR)

Benchmark (3. Cashportfolio)

Cash Index Eonia

Onderstaand zijn ter vergelijking de kerngegevens van het belegd vermogen ultimo 2011 weergegeven:

Asset Class	Waarde ultimo 2011		Mandaat	Rendement 2011	
				Portfolio	Benchmark
Totale Portefeuille	151.178	100,0%	100,0%	13,63%	16,32%
1. Returnportefeuille	44.905	100,0%	100,0%	- 5,32%	- 2,33%
Vastgoedbeleggingen Aandelen ¹⁾	5.173	11,5%	11,0%	- 14,65%	- 11,54%
World	8.714	19,4%	22,0%	- 5,70%	- 0,30%
Emerging markets	6.765	15,1%	15,0%	- 16,83%	- 15,70%
Totaal zakelijke waarden	15.479	34,5%	37,0%	- 10,25%	- 6,66%
Credits (inv. Grade)	10.549	23,5%	24,0%	0,59%	1,87%
High Yield	6.082	13,5%	14,0%	- 6,39%	- 0,65%
EMD bonds	6.156	13,7%	14,0%	3,51%	7,75%
Totaal Vastrentende waarden	22.787	50,7%	52,0%	- 0,93%	2,81%
Liquide middelen	1.466	3,3%			

1) Dit betreft de Fortis Bank rekening "inzake beleggingen" welke is opgenomen in de balanspost "Liquide middelen".

Asset Class	Waarde ultimo 2011		Mandaat	Rendement 2011	
				Portfolio	Benchmark
2. Matching portefeuille	106.273	100,0%	100,00%	24,27%	26,64%
Vastrentende waarden (LDI)					
Government Bonds	43.654	41,1%		5,57%	6,68%
LDI 10-15 years	4.041	3,8%		32,80%	36,85%
LDI 15-20 years	6.472	6,1%		43,35%	48,43%
LDI 20-25 years	8.413	7,9%		46,69%	53,77%
LDI 25-35 years	20.552	19,3%		53,96%	51,96%
LDI 35-50 years	23.068	21,7%		41,98%	44,16%
Liquide middelen	73	0,1%			
Totaal Vastrentende waarden (LDI)	106.273	100,0%			

Benchmark (1. Return Portfolio)

7% MSCI Europe S/C (NR) + 23% MSCI World (NR) + 7% MSCI EMF (NR) (tot 15/12/2010, vanaf 15/12/2010 22% (benchmark opzoeken) + 15% MSCI EMF (NR) + 11% EPRA NAREIT Europe (25% UK Capped) 8/32 (NR) + 24% Barclays Euro Aggregate Corporate 500MM (RI) + 14% Barclays Euro High Yield ex Financials 3% Issuer Constraint (RI) + 14% JPM EMBI Global Div Composite (RI) -- (EUR) Liabilities Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland (EUR)

Benchmark (2. Matching Structure)

Herziening beleggingsbeleid

De laatste jaren heeft het bestuur besloten het risicoprofiel van de portefeuille stapsgewijs wat te verlagen. Hiermee wilde het bestuur de volatiliteit ten opzichte van de verplichtingen en daarmee de kans op een (verdere) daling van de dekkingsgraad beperken. Ook in 2012 is een aantal wijzigingen doorgevoerd om het risico beter te kunnen beheersen, maar waarbij er wel voldoende mogelijkheden tot herstel blijven. Het bestuur heeft besloten verder geen significante wijzigingen aan te brengen in het strategische beleggingsbeleid. Enerzijds omdat nog niet bekend was wat de mogelijke consequenties zijn van de splitsing van het bedrijf op het Fonds en anderzijds omdat het Pensioenakkoord niet geheel uitgekristalliseerd is. Het bestuur zal in 2013 ook een gesprek met de werkgever aangaan inzake de risicobereidheid. De risicobereidheid van Abbott zal meewegen in de bepaling van het uiteindelijke risicoprofiel van de beleggingsportefeuille van het Fonds.

Gezien de toegenomen onzekerheden op de markt is er wel gekeken naar verdere verfijningen van de portefeuille binnen het huidige strategische beleid. Op advies van de beleggingscommissie heeft het bestuur in 2012 de volgende wijzigingen doorgevoerd.

Effectiviteit renteafdekking

Naar aanleiding van de fors gedaalde dekkingsgraad in het derde kwartaal van 2011 is wederom gekeken naar de effectiviteit van de renteafdekking en de inrichting van de matchingportefeuille, waarmee de rentegevoeligheid van de beleggingsportefeuille in grote mate wordt afgestemd op de rentegevoeligheid van de verplichtingen van het Fonds. Het bestuur heeft op advies van de beleggingscommissie besloten om vanaf 2012 ook het renterisico op de jaarlijkse premie-instroom voor 80% af te dekken. Deze

maatregel leidt tot een reductie van het totale balansrisico van het Fonds en het beter kunnen beheersen van het renterisico dat gelopen wordt op de verplichtingen. Dit betekent concreet dat bij het bepalen van het renteafdeckingspercentage nu ook de op te bouwen aanspraken gedurende het jaar worden meegenomen.

Invulling renteafdekking na introductie UFR

Naar aanleiding van de introductie van de UFR per 30 september 2012 is het renterisico iets gereduceerd om een afdekking van meer dan 100% op basis van de UFR te voorkomen. Op dat moment was de afdekking op marktrente circa 76%.

Cashportefeuille

In 2012 heeft het bestuur besloten in de eerste instantie tijdelijk een cashportefeuille aan te houden. Deze portefeuille is ingericht in verband met de splitsing van Abbott in AbbVie B.V. en AbbVie Logistics B.V. en een mogelijke onttrekking uit de portefeuille als gevolg van deze splitsing. De middelen zijn belegd in een Geldmarkt beleggingsfonds. Dit fonds heeft als doelstelling het verzekeren van een dagelijkse hoeveelheid liquiditeiten en het behoud van de hoofdsom ten einde de belegger een optimaal rendement te bezorgen. Het fonds belegt in een gespreide portefeuille van geldmarktinstrumenten, in kortlopende obligaties en liquiditeiten. Begin 2013 heeft het bestuur het cashmanagement proces van het fonds verder uitgewerkt en besloten het cashfonds aan te houden ten behoeve van het cashmanagement beleid. Op deze manier worden kasstromen zo goed mogelijk gescheiden van de beleggingsportefeuille. De hoeveelheid cash wordt teruggebracht tot een bedrag ter hoogte van de geprognosticeerde uitkeringen en uitvoeringskosten plus een buffer van 10%.

Prestaties vermogensbeheerder

De monitoring op de prestaties van de vermogensbeheerder is verder aangescherpt. Voor een tweetal beleggingsfondsen presteert de vermogensbeheerder structureel minder goed dan de benchmark. Dit heeft in het verleden tot een discussie over actief versus passief beleggen geleid, mede in relatie tot de vermogensbeheerkosten. Op advies van de beleggingscommissie heeft het bestuur besloten een eerste stap richting passief beheer te maken door het bedrijfsobligatiefonds van BNP Paribas Investment Partners te vervangen door een passief beleggingsfonds. De prestaties van de vermogensbeheerder waren evenals in 2011 ook in 2012 minder dan de benchmark. Er zijn open en constructieve overleggen geweest met de vermogensbeheerder. De discussie eind 2011 heeft er enerzijds toe geleid, dat het bestuur in 2012 zogenaamde 'investment beliefs' heeft geformuleerd en vastgesteld. Investment beliefs vormen de basis, of de filosofie, voor de inrichting van het vermogensbeheer en de verdeling van de beschikbare middelen over de beleggingscategorieën. De beliefs scheppen een kader waarbinnen beleggingsbeslissingen genomen kunnen worden. Anderzijds is eind 2011 met behulp van een optimalisatiemodel van de vermogensbeheerder gekeken naar de invulling van de returnportefeuille. Naar aanleiding van deze studie en de economische ontwikkelingen heeft het bestuur besloten een aantal wijzigingen in de returnportefeuille aan te brengen (zie 'wijzigingen returnportefeuille').

In 2012 en begin 2013 zijn eveneens gesprekken gevoerd met de vermogensbeheerder. In 2013 zal verder naar de opzet en invulling van de beleggingsportefeuille gekeken worden.

Verhouding matching- en returnportefeuille

De in 2009 vastgestelde normweging voor de matching- en returnportefeuille van 65% respectievelijk 35% is in december 2010 losgelaten. Door de lagere rente en het negatieve rendement op de returnportefeuille is het belang van de matchingportefeuille in verhouding toegenomen tot circa 70% ultimo 2012. Het belang van de returnportefeuille is afgenomen naar circa 30%. Gezien de huidige economische omstandigheden en vooruitzichten en het mogelijke opwaartse potentieel binnen de kaders van het herstelplan te verhogen, is besloten de verhouding in 2013 met de belegging van de actuariële premie terug te brengen richting de 65-35%.

Wijzigingen returnportefeuille

Naar aanleiding van de vooruitzichten, de prestaties van de vermogensbeheerders en de uitgevoerde portefeuille optimalisatiestudie heeft het bestuur besloten de Europese vastgoedaandelenportefeuille af te bouwen en verdere diversificatie door te voeren. Enerzijds

heeft dit plaatsgevonden binnen de vastrentende categorieën door het opnemen van staatsobligaties van ontwikkelingslanden in lokale valuta. Anderzijds is een belang in grondstoffen opgenomen, waarbij zorgvuldig is gekeken naar de weging in de energiesector. Het risicoprofiel van de portefeuille is met deze stap iets verlaagd.

Vanwege structurele teleurstellende resultaten van de high yield beleggingen (bedrijfsobligaties met een aanzienlijk kredietrisico) heeft de beleggingscommissie gekeken naar mogelijke alternatieven, zoals een passief beleggingsfonds. Vooralsnog is besloten de huidige belegging te handhaven, maar de prestaties blijven nauw gevolgd worden.

In tabel 3 staat de strategische asset mix van de returnportefeuille begin en eind 2012 weergegeven.

Tabel 3: Verdeling Returnportefeuille

Asset Categorie	Strategische Asset-mix 1/1/2012	Strategische Asset-mix 1/1/2013
Totaal zakelijke waarden	42%	42%
– World High Income	22%	22%
– Emerging Markets	15%	15%
– Real Estate	0%	0%
– Commodities	5%	5%
Totaal vastrentende waarden	58%	58%
– Credits (investment grade)	24%	24%
– High Yield	14%	14%
– EMD Bonds (Hard currency)	14%	14%
– -MD Bonds (Local currency)	6%	6%
Cash	0%	0%
Totale portefeuille	100%	100%
Renteafdekking	80%	75,6%
Valuta-afdekking	0%	0%

Beleggingscommissie

Het Fonds heeft het vermogensbeheer en de beleggingsadministratie, met uitzondering van het vermogensbeheer voor de via de Beschikbare Premie Module en de Vrijwillige Bijspaar Module opgebouwde pensioenkapitalen, uitbesteed aan BNP Paribas Investment Partners.

Het bestuur heeft een mandaat opgesteld waarbinnen de beleggingscommissie kan opereren. De beleggingscommissie draagt zorg voor het feitelijk (doen) beheren van het vermogen van het Fonds. De beleggingscommissie bereidt voorstellen voor over aanpassing

van de beleggingsdoelstelling en het strategische beleid ten behoeve van het bestuur. Het dagelijkse beheer van de portefeuille is uitbesteed aan BNP Paribas Investment Partners.

In 2012 is opnieuw naar het mandaat van de beleggingscommissie gekeken. Het bestuur heeft besloten tot uitbreiding van het mandaat binnen bandbreedtes. De beleggingscommissie heeft op een aantal punten naast adviesbevoegdheden ook beslissingsbevoegdheden gekregen. Op deze wijze kan de beleggingscommissie op bepaalde punten en ontwikkelingen sneller en efficiënter reageren. Het bestuur blijft verantwoordelijk voor besluiten ten aanzien van de strategische invulling.

De beleggingscommissie is in 2012 zeven keer bijeen geweest. Naast deze bijeenkomsten is er veelvuldig telefonisch contact geweest, zowel tussen de leden van de beleggingscommissie als tussen de leden en de beleggingsadviseurs en vermogensbeheerders.

De beleggingscommissie heeft zich nadrukkelijk verdiept in de gedetailleerde inrichting en de risico's van de beleggingsportefeuille en de aangekondigde introductie van de Ultimate Forward Rate. Zij heeft daarover veelvuldig contact gehad met de vermogensbeheerder en adviseurs. Dit heeft ertoe geleid dat op moment van de introductie de gewenste wijzigingen spoedig konden worden doorgevoerd. Mede in verband met de ontwikkeling van de dekkingsgraad, de fors gedaalde rente in het tweede kwartaal en de politieke ontwikkelingen rondom het Septemberpakket, heeft het bestuur de beleggingscommissie verzocht haar te adviseren over:

- De invulling en effectiviteit van de matchingportefeuille;
- De vast te stellen strategische mix en invulling over de diverse beleggingscategorieën binnen de returnportefeuille;
- De vast te stellen strategische renteafdekking en het beleid hieromtrent;
- Het te voeren beleid als het herstel achterblijft;
- Mogelijke wijzigingen in de doelstellingen van het fonds.

Daarnaast heeft het bestuur de beleggingscommissie gevraagd te adviseren over wijzigingen in het vermogensbeheer voor de Beschikbare Premie Module en de Vrijwillige Bijspaar Module opgebouwde pensioenkapitalen, dat was ondergebracht bij Robeco. Vanwege teleurstellende kwalitatieve dienstverlening en kwantitatieve resultaten is een tijdelijke werkgroep 'DC-transitie' ingesteld. Op advies van deze commissie zijn de Beschikbare Premie Module en de Vrijwillige Bijspaar Module per 1 juni 2012 ondergebracht bij ING Investment Management.

Vooruitblik 2013

Deze paragraaf geeft de visie weer van de vermogensbeheerder op de ontwikkeling van de beleggingen in 2013 (bron: BNP Paribas Investment Partners N.V.).

De lijst van factoren die in 2013 wellicht bepalend zullen zijn voor de beslissingen van beleggers en dus voor de richting van de financiële markten is amper gewijzigd. Het scenario van een ondermaatse wereldwijde groei is nog steeds aannemelijk. De recente verbetering van de cijfers wijst niet op een sterke en duurzame opleving. Het is waarschijnlijker dat de groei op de korte termijn zal lijden onder de huidige bezuinigingsmaatregelen. In de Verenigde Staten blijft de richting van het begrotingsbeleid in 2013 erg onzeker ondanks de overeenkomst over de 'begrotingsafgrond' in de Senaat aan het eind van 2012. Dat komt doordat de beslissing over de uitgaven vooruit werd geschoven en de bezuinigingen met twee maanden zijn uitgesteld. In de eurozone lijken de extreme risico's nu dankzij de belofte van de ECB van de baan, maar een definitieve oplossing voor de staatsschuldcrisis is er nog niet en er blijven veel (vooral politieke) onzekerheden. Een van de weinige lichtpunten voor 2013 is de beleidsvisie van de centrale banken, die hun voornemen hebben bevestigd om het monetaire beleid (niveau van de beleidsrente, expansie van de balansen) erg ruim te houden of zelfs nog verder te verruimen. Deze geruststelling zou beleggers terug kunnen lokken naar de aandelenmarkten bij gebrek aan een beter alternatief. Het is echter goed mogelijk dat voorzichtigheid zal overheersen, omdat het economische toekomstbeeld nog steeds moeilijk voorspelbaar is.

Beschikbare Premie Module (BPM)/Vrijwillige Bijspaar Module (VBM)

Naast het vermogensbeheer inzake de Basis Module (eindloonregeling), dat volledig is uitbesteed aan BNP Investment Partners Netherlands N.V., was het vermogensbeheer ten behoeve van de BPM- en VBM regeling uitbesteed aan Robeco. Per 1 juni 2012 zijn de regelingen ondergebracht bij ING Investment Management in het product Mijn Pensioen.

Mijn Pensioen is een pensioenoplossing waarbij de pensioenpremies worden belegd in beleggingsfondsen. De deelnemer heeft hierbij de keuze uit verschillende beleggingsconcepten:

- LifeCycle Mix: de premies worden in een door het bestuur bepaalde beleggingsportefeuille belegd welke rekening houdt met de leeftijd. Het risico van de beleggingen wordt afgebouwd naarmate de pensioenleeftijd dichterbij komt.
- Eigen Verdeling: de portefeuille wordt samengesteld aan de hand van een eigen verdeelsleutel over beleggingscategorieën en -fondsen;
- Vrije Keus: de deelnemer belegt de pensioenpremies zelf,

Daarnaast biedt Mijn Pensioen ook de mogelijkheid tot sparen.

De transitie van Robeco naar ING Asset Management heeft in juni plaatsgevonden. De rendementen zijn berekend over het tweede half jaar van 2012. De neutrale Life Cycle Mix, welke het bestuur als standaard optie voor de deelnemers heeft gekozen, heeft over deze periode circa 8% rendement behaald.

Rendementen	Q3 2012	Q4 2012
Totaal Life Cycle Neutraal	5,02%	2,93%
Verdeling naar leeftijdscohorten		
Tot 2 jaar voor pensioen	4,38%	3,22%
2-4 jaar voor pensioen	4,37%	3,15%
4-8 jaar voor pensioen	4,44%	3,10%
8-12 jaar voor pensioen	4,70%	3,02%
12-16 jaar voor pensioen	4,93%	2,89%
Langer dan 16 jaar voor pensioen	5,23%	2,87%

Aandelen lieten over de tweede helft van 2012 een stijging zien van ruim 7%. De rente is met name in het vierde kwartaal gedaald, wat positief is voor de waardeontwikkeling van de vastrentende beleggingen.

De uitsplitsing van het rendement naar onderliggende beleggingscategorieën en -fondsen worden inclusief het rendement van de benchmarks in onderstaande tabel weergegeven.

Beleggingsfonds	Rendement portefeuille	Rendement benchmark
	1/7/2012-31/12/2012	1/7/2012-31/12/2012
Robeco Emerging Markets Eq I		
ING L Euro Inflation Linked I		
ING L Global High Dividend I		
ING L Global Real Estate I		
ING L Renta Cash Euro DC		
ING L Renta EmMkt Debt LC Hd I		
ING L Renta Eur Lg Duration I		
ING L Renta Fund Euro I cap		
ING L World I cap		

Toelichting: P.M.

(verwachte) Ontwikkelingen op pensioengebied

Overheidsmaatregelen hoogte pensioen

Per 1 januari 2013 is de AOW-leeftijd met 1 maand verhoogd. Intussen werkt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan een overbruggingsregeling voor mensen die per 1 januari 2013 al een vut- of prepensioenuitkering ontvangen. Naar alle waarschijnlijkheid zal de AOW-leeftijd in 2021 67 jaar zijn. Daarnaast gaan ook de fiscale regels voor de opbouw van aanvullend pensioen vanaf 2014 uit van een pensioenrichtleeftijd van 67 en worden de fiscale grenzen voor pensioenopbouw vanaf 2014 versoerd.

Wat deze maatregelen en voorstellen van de overheid precies gaan betekenen voor de pensioenregeling van het pensioenfonds, is nog niet bekend. Het pensioenfonds heeft eind 2012 de werkgevers en de Ondernemingsraden wel geïnformeerd over de aankomende wijzigingen en de wens om hierover gezamenlijk in gesprek te gaan. Het bestuur heeft sociale partners reeds geadviseerd om tijdig te starten met het overleg over de noodzakelijke aanpassingen.

Verlaging netto uitkering

Als gevolg van een stijging van het tarief van de eerste loonbelastingsschijf (van 15,2% naar 19,1%) en de hogere bijdrage op grond van de Zorgverzekeringswet hebben pensioengerechtigden vanaf januari 2013 te maken met een lagere netto-pensioenuitkering. Het fonds heeft alle uitkeringsgerechtigden hierover persoonlijk geïnformeerd en heeft hierover informatie opgenomen in de Newsflash van 2013.

Investeringsverbod cluster munitie

Ook geldt vanaf 1 januari 2013 een investeringsverbod cluster munitie voor financiële instellingen waaronder pensioenfondsen. Dit betekent dat pensioenfondsen investeringen dienen te vermijden in bedrijven die te maken hebben met de productie, verkoop of distributie van cluster munitie, maar ook in beleggingsinstellingen en indexen waar cluster munitie-ondernemingen meer dan 5% procent van uitmaken. Pensioenfondsen hebben tot 1 april 2013 de tijd om de interne regels met betrekking tot dit type investeringen op orde te krijgen.

Het Fonds vermijdt te beleggen in bedrijven die controversiële wapens maken, onderhouden of verhandelen. Zij zal zich houden aan het verbod dat is opgenomen in het Wijzigingsbesluit financiële markten 2013, waarbij maximaal 5% is toegestaan in

beleggingsinstellingen en indices. Het Fonds streeft echter zoveel mogelijk naar volledige uitsluiting. BNP Paribas heeft een Responsible Investment Policy, waarin is opgenomen dat dergelijke bedrijven volledig worden uitgesloten.

Governance

Op governancegebied zijn er ook de nodige ontwikkelingen te verwachten. Zo wordt de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel Versterking bestuur pensioenfondsen voortgezet. Bovendien treedt op 1 juli 2013 de initiatiefwet van Koser Kaya/Blok in werking en hebben besturen een jaar de tijd om hun bestuursstructuur aan te passen. Het gaat dan met name om de vertegenwoordiging van pensioengerechtigden in het bestuur. Echter, mocht het wetsvoorstel Versterking bestuur pensioenfondsen voor 1 januari 2014 door het parlement wordt aanvaard dan zullen de bepalingen uit dit wetsvoorstel in werking treden en komen de bepalingen van Koser Kaya/Blok te vervallen.

Het bestuur volgt de ontwikkelingen nauwgezet en heeft dit voor 2013 geagendeerd. Ook in de overleggen met de werkgevers zal dit onderwerp ter tafel worden gebracht.

Verder vindt wijziging van de BTW-plicht voor leden van Raden van Toezicht plaats. Onder bepaalde voorwaarden kunnen bestuursleden, leden van deelnemersraden en verantwoordingsorganen ook als BTW-plichtig worden aangemerkt. Met name is dan van belang of de functie zelfstandig (onafhankelijk) wordt uitgeoefend of niet. Voor het Fonds heeft dit geen consequenties.

Communicatie

Inmiddels zijn de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars bezig met het ontwikkelen van een nieuw communicatie-instrument Pensioen 1-2-3. Dit instrument bestaat uit drie lagen. Laag 1 geeft met eenvoudige iconen en korte teksten inzicht in de belangrijkste kenmerken van de eigen pensioenregeling. Laag 2 geeft per deelonderwerp meer informatie en laag 3 bevat vervolgens alle ins en outs van de pensioenregeling. Pensioen 1-2-3 moet in 2014 de huidige startbrief vervangen en wellicht ook de toelichting op het uniform pensioenoverzicht (UPO). De communicatiecommissie volgt deze ontwikkelingen.

Pensioenregeling

De pensioenregeling, die is vastgelegd in een pensioenreglement, bestaat uit de volgende delen:

Basis Module

De Basis Module bestaat uit de eindloonregeling, die is vastgelegd in een pensioenreglement en met ingang van 1 januari 2006 is gewijzigd.

Deze regeling geeft de (gewezen) deelnemers aanspraken op:

- ouderdomspensioen met ingangleeftijd 65 jaar;
- tijdelijk ouderdomspensioen vanaf 62 jaar voor degenen die op 31 december 2005 in dienst waren en geboren zijn voor 1 januari 1950;
- partnerpensioen ten behoeve van de partner;
- wezenpensioen ten behoeve van de kinderen van de (gewezen) deelnemer;
- premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Het deelnemerschap vangt aan op de datum van indiensttreding door de werknemer bij een van de aangesloten werkgevers en eindigt uiterlijk op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen ofwel de 65-jarige leeftijd (oude regeling 62 jaar).

Beschikbare Premie Module

De Beschikbare Premie Module is met ingang van 1 januari 2006 ingevoerd en geeft de (gewezen) deelnemers aanspraak op een beschikbare premie boven de salarisgrens van € 57.055 (2012). Deze module wordt, voor wat betreft het overlijdensrisico en de vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid, door het Fonds (her)verzekerd bij Centraal Beheer Achmea.

De beschikbare premie wordt vastgesteld door een leeftijdsafhankelijk percentage te berekenen over de pensioengrondslag, die gelijk is aan het pensioengevend salaris boven de salarisgrens uit de Basis Module. Het leeftijdsafhankelijke percentage wordt bepaald volgens een staffel. De opbouw vindt plaats door middel van een storting van premies op een aparte beleggingsrekening, die door het Fonds en op naam van de deelnemer wordt geopend bij ING Personal Fund Services B.V. De beschikbare premies worden inclusief het behaalde rendement op de pensioendatum aangewend voor de aankoop van ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen.

Vrijwillige Bijspaar Module

De Vrijwillige Bijspaar Module is een premieovereenkomst die met ingang van 1 januari 2006 is ingevoerd. Als deelnemers aan deze module worden aangemerkt de werknemers die op of na 1 januari 2006 in dienst zijn getreden bij een werkgever en deelnemen in de pensioenregeling of die deelnemer waren in de op 31 december 2005 geldende pensioenregeling.

Deze module biedt deelnemers de mogelijkheid om een extra pensioenkapitaal op te bouwen ten behoeve van de aankoop van een aanvullend ouderdomspensioen en partnerpensioen voorzover fiscale maximale grenzen niet worden overschreden.

De opbouw vindt plaats door middel van een storting van premies op een aparte beleggingsrekening, die door het Fonds en op naam van de deelnemer wordt geopend bij ING.

Verzekerdenbestand

	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2011	1.205	472	75	1.752
Mutaties door:				
Indiensttredingen	207	-1	0	206
Aansluiting nieuwe werkgevers	640	0	0	640
Ontslag met premievrije aanspraak	-127	126	0	-1
Waardeoverdracht	0	0	0	0
Ingang pensioen	-5	-2	6	-1
Overlijden	-2	0	-1	-3
Afkoop	0	-8	-1	-9
Correctie voor dubbeltellingen	1	-10	2	-7
Mutaties per saldo	714	105	6	825
Stand per 31 december 2012	1.919	577	81	2.577

Specificatie pensioengerechtigden

	2012	2011
Ouderdomspensioen	58	51
Nabestaandenpensioen	15	14
Wezenpensioen	8	10
Totaal	81	75

De actieve deelnemers bevatten 13 deelnemers met (gedeeltelijke) premievrijstelling. Dit is exclusief de arbeidsongeschikte deelnemers van AHC.

Cohort	0-5	5-10	10-15	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50	50-55	55-60	60-65	65-70	70-75	75-80	Totaal
Totale regeling																	
Actieven ¹⁾	0	0	0	1	14	140	225	279	355	297	336	194	78	0	0	0	1.919
Slapers	0	0	0	0	2	29	84	131	138	96	46	35	16	0	0	0	577
Gepensioneerden	0	1	3	0	2	2	0	0	2	1	2	3	10	27	20	8	81
waarvan:																	
ouderdomspensioen (incl. TOP)													6	27	18	7	58
partnerpensioen	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	3	4	0	2	1	15
wezenpensioen	0	1	3	0	2	2											8
Totaal	0	1	3	1	18	171	309	410	495	394	384	232	104	27	20	8	2.577
Basis Module regeling																	
Actieve deelnemers	0	0	0	1	14	140	225	279	355	297	336	194	71	0	0	0	1912
Pensioengerechtigden	0	1	3	0	2	2	0	0	2	1	2	3	10	0	0	0	26
Gewezen deelnemers	0	0	0	0	2	29	84	131	138	96	46	35	14	0	0	0	575
Totaal	0	1	3	1	18	171	309	410	495	394	384	232	95	0	0	0	2513
Oude regeling																	
Actieve deelnemers	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	7	0	0	0	7
Pensioengerechtigden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	27	20	8	55
Gewezen deelnemers	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	2	0	0	0	2
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	27	20	8	64
Beschikbare premie Regeling																	
Actieve deelnemers	0	0	0	0	0	4	42	108	122	114	134	87	28	0	0	0	639
Arbeidsongeschikten	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Gewezen deelnemers	0	0	0	0	0	0	11	24	42	36	18	12	6	0	0	0	149
Totaal	0	0	0	0	0	4	53	133	164	150	152	99	34	0	0	0	789
Vrijwillige Bijspaar Module																	
Actieve deelnemers	0	0	0	0	0	0	1	19	31	35	35	24	7	0	0	0	152
Arbeidsongeschikten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Gewezen deelnemers	0	0	0	0	0	0	0	7	7	6	4	5	2	0	0	0	31
Totaal	0	0	0	0	0	0	1	26	38	41	39	29	10	0	0	0	184

1) De actieve deelnemers bevatten 13 deelnemers die (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zijn.

Bestuursaandacht in 2013

Nieuwe bestuursmodellen

Afhankelijk hetgeen de wetgever gaat beslissen over het aanpassen van de bestuursmodellen dient het bestuur zich verder te oriënteren over een wijziging in het bestuursmodel. Dit onderwerp komt ook in 2013 op de agenda in gesprekken met de werkgevers.

Splitsing Abbott entiteiten

Inmiddels is per 1 januari 2013 AbbVie afgesplitst van de Abbott organisatie. AbbVie blijft vooralsnog aangesloten bij het Fonds. Het bestuur zal nauwlettend de ontwikkelingen volgen en daar waar nodig in overleg treden met de werkgever.

Wijzigingen in pensioenregeling

Gezien de fiscale verhoging van de pensioenleeftijd per 2014 dient de reglementaire pensioendatum in relatie tot het opbouwpercentage en de te hanteren staffels in de BPM en VBM per 1 januari 2014 te worden afgewogen. Dit zal leiden tot aanpassing van het pensioenreglement. Het bestuur van het Fonds oriënteert zich in de eerste helft van 2013 met behulp van de adviserend actuaris wat de mogelijkheden zijn, ter voorbereiding van de bespreking hierover met sociale partners.

De eerste besprekingen met sociale partners gaan in maart 2013 van start, waarbij gestreefd wordt naar een akkoord in juni 2013.

Vermogensbeheer

Het bestuur zal naar aanleiding van de gesprekken met de werkgevers over de risicobereidheid bekijken of het beleggingsbeleid hier voldoende op is afgestemd. Daarnaast is de evaluatie van de vermogensbeheerder en de inrichting en invulling van de beleggingsportefeuille een belangrijk onderwerp in 2013. Hierbij zal het bestuur rekening houden met de richtlijnen die voortvloeien uit het Themaonderzoek 'Uitbesteding Vermogensbeheer' van De Nederlandsche Bank.

Integraal Risicomanagement

In 2012 is veel aandacht besteed aan integraal risicomanagement. Naast het opzetten van een risicoraamwerk, zijn de risicostrategie, het beleid en de processen verder ingericht. In 2013 zal verdere inbedding van risicomanagement in de organisatie van het Fonds plaatsvinden.

Nijkerk, 18 juni

H.G.A. van Dam
(voorzitter)

R.W. van de Spreng
(penningmeester)

E. Geervliet
(secretaris)

F.V.M. Hemeryck

R. Voorhaar

Externe contacten

Het bestuur werkte in 2012 samen met de volgende externe partijen:

Accountant	KPMG Accountants N.V. te Utrecht
Adviserend Actuaris	Mercer Nederland B.V. te 's-Hertogenbosch
Certificerend Actuaris	AonHewitt B.V. te Rotterdam
Deelnemers- en financiële administratie	AZL N.V. te Heerlen
Uitvoering DC regeling	ING Personal Fund Services B.V. te Den Haag
Risicoherverzekering	Achmea Pensioen-en Levensverzekeringen N.V. te Apeldoorn
Vermogensbeheer	BNP Paribas Investment Partners Netherlands N.V. te Amsterdam Zuidoost
Bestuursondersteuning	Montae Bestuurscentrum B.V. te Rijswijk
Compliance officer	Cijf'rs te Den Haag
Visitatie	Stichting Intern Toezicht Pensioen te Rijswijk

Verslag van het verantwoordingsorgaan

oordeel Verantwoordingsorgaan jaarverslag 2012

Geacht bestuur,

Het verantwoordingsorgaan heeft het SPAN bestuur beoordeeld naar aanleiding van het concept jaarverslag 2012 en de onderdelen waarop het verantwoordingsorgaan dit oordeel baseert zijn overeenkomstig voorgaande jaren.

Het verantwoordingsorgaan erkent dat het intensief jaar voor het SPAN bestuur is geweest. De overgang van ASR naar AZL als uitvoerder, in combinatie met de splitsing van Abbott en AbbVie heeft veel inzet gevraagd. Het verantwoordingsorgaan wil het SPAN bestuur bedanken voor de inzet in 2012.

Financiële positie & premiebeleid

De financiële positie heeft zich positief ontwikkeld in 2012. Dit heeft geleid dat de periode van een herstelplan situatie is beëindigd. De keuze die in beleggingsstrategie zijn uitgewerkt, hebben een positief effect gehad.

Beleggingsbeleid

Het verantwoordingsorgaan stelt vast dat de regels die de toezichthouder heeft gesteld ten aanzien van de RTS evenals in 2011 van toepassing zijn. Het opzetten van een permanente risicomanageringscommissie door het bestuur wordt gezien als positieve ontwikkeling.

Toeslagenbeleid

Het verantwoordingsorgaan erkent dat het toeslagen beleid op dit moment geen onderdeel vormt van de pensioenregeling.

Communicatie

Het verantwoordingsorgaan constateert dat er actief uitvoering wordt gegeven aan het vastgestelde communicatiebeleid. Het verantwoordingsorgaan is zeer verheugd dat de website van het SPAN is weer actief gemaakt. De regelingen en jaarverslag zijn hierdoor voor alle betrokken goed toegankelijk geworden.

Communicatie in de nieuwsbrieven en op de website was actueel en helder. De herkenbaarheid van het pensioenfonds door een consequent gebruik van het logo en kleuren is duidelijk verbeterd.

Het proces van het aanleveren van informatie aan verantwoordingsorgaan is verbeterd, maar er is nog steeds zorg over het aanleveren van het (concept) rapport van de certificerende actuaire. Het verantwoordingsorgaan hecht grote waarde aan de inhoud van het rapport van de certificerende actuaire, en wil dit graag ontvangen voor de inhoudelijk bespreking met het bestuur op 18 juni a.s..

Uitvoeringskosten

Uit het voorlopige jaarverslag blijkt dat de uitvoeringskosten in 2012 aanzienlijk gedaald zijn. Het definitieve jaarverslag zal dit wellicht bevestigen. De aandacht op de uitvoeringskosten lijkt zijn vruchten af te werpen.

Professionaliteit & functioneren van het bestuur

De professionaliteit en de voltalligheid van het bestuur hebben een positief effect gehad op de samenwerking en de resultaten van het bestuur.

Het eerste jaar met AZL als uitvoerende partij laat bij het verantwoordingsorgaan een positieve indruk achter.

In 2012 heeft de visitatiecommissie een visitatie uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan ondersteunt de aanbevelingen van de visitatiecommissie en adviseert een adequate opvolging hiervan.

Excedentregeling

De excedentregeling is overgedragen van Robeco naar ING. Bij de uitvoering van deze overgang zijn deelnemers goed geïnformeerd.

De overgang heeft ook een positieve ontwikkeling geleverd wat betreft de informatie versteking aan het bestuur en is inzichtelijk geworden doordat het excedentrendement per kwartaal in het jaarverslag is opgenomen.

Met vriendelijke groet,

Namens het verantwoordingsorgaan,

Marchel Mol
Secretaris

Ellis Minnesma
Voorzitter

Reactie van het bestuur

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan (VO) voor haar positieve oordeel. Met dit positieve oordeel wordt het bestuur gesterkt in de door haar gekozen strategie bij de uitvoering van de pensioenregeling. Het bestuur spreekt wel de hoop uit dat zij in 2013 een overleg kan voeren met het VO waarin alle geledingen vertegenwoordigd zijn.

Hieronder reageert het bestuur op de door het VO genoemde punten in haar oordeel over boekjaar 2012. Hierbij wordt dezelfde volgorde als in het oordeel van het VO aangehouden.

Financiële positie & premiebeleid

Het bestuur is het met het VO eens dat de financiële positie zich positief heeft ontwikkeld in 2012 en dat dit onder andere veroorzaakt is door de gevoerde beleggingsstrategie. De positieve ontwikkeling wordt echter ook voor een belangrijk deel veroorzaakt door de veranderde rekenmethode als gevolg van de invoering van de UFR.

Het bestuur is verheugd dat dit er onder andere toe heeft geleid dat DNB inmiddels heeft bevestigd dat er geen sprake meer is van een herstelplan.

Beleggingsbeleid

De vaststelling van het VO dat de regels die DNB heeft gesteld ten aanzien van de RTS evenals in 2011 van toepassing zijn in 2012 is een feitelijke constatering. Evenals het VO is het bestuur van mening dat de instelling van de permanente risicomanagementcommissie een goede stap van het bestuur is geweest bij de monitoring van zowel de financiële als de niet financiële risico's.

Toeslagenbeleid

Het bestuur onderschrijft de conclusie van het VO.

Communicatie

Het bestuur, en met name de communicatiecommissie, is blij met de constatering van het VO dat er actief uitvoering wordt gegeven aan het vastgestelde communicatiebeleid. Aandachtspunt van het bestuur in 2012 was het actief maken van de website en ervoor zorgen dat de informatie van het pensioenfonds voor alle betrokkenen eenvoudig toegankelijk, actueel en helder is. Ditzelfde geldt ook voor de nieuwsbrieven en het jaarverslag. Het bestuur is daarom zeer tevreden te constateren dat dit naar de mening van het VO goed gelukt is. Ook deelt het bestuur de constatering dat de herkenbaarheid van het pensioenfonds door een consequent gebruik van het logo en kleuren duidelijk verbeterd is.

Terecht merkt het VO op dat het proces van het aanleveren van informatie aan het VO verbeterd is, maar dat er zorg is over het aanleveren van het (concept) rapport van de certificerend actuaris. Het bestuur begrijpt dat het verantwoordingsorgaan grote waarde hecht aan de inhoud van het rapport van de certificerend actuaris. Het bestuur houdt de afgesproken aanleverdata door betrokken partijen in de gaten en zeker in het jaarwerkproces, waarin aan de tijdige oplevering van stukken veel aandacht wordt besteed. Helaas heeft de aanlevering van het rapport van de certificerend actuaris vertraging opgelopen. Gelukkig is dit rapport alsnog tijdig voor de gezamenlijke bespreking op 18 juni 2013 in het bezit van het bestuur en het VO gekomen.

Uitvoeringskosten

Een van de aandachtspunten van het bestuur is het beter beheersen van de uitvoeringskosten en het streven naar een verlaging van deze kosten. Evenals het VO is het bestuur daarom zeer verheugd dat het bestuur daarin geslaagd is, terwijl ook dit jaar diverse extra onderwerpen op de agenda stonden. De kosten zijn in absolute zin met bijna 20% gedaald zijn. Door de toetreding van AHC is de daling per medewerker zelfs nog spectaculairder: bijna een halvering ten opzichte van 2011.

Professionaliteit & functioneren van het bestuur

Het bestuur onderschrijft de genoemde standpunten van het VO.

De aanbeveling van het VO om een adequate opvolging te geven aan de aanbevelingen van de visitatiecommissie wordt door het bestuur al opgevolgd. Direct na de verschijning van het rapport van de visitatiecommissie is door het bestuur gekeken welke aanbevelingen al in gang waren gezet en met welke aanbevelingen het bestuur nog aan de slag moet. Voor wat betreft het laatste is in 2013 het risicomanagement beleidsplan verder vormgegeven waarin de risico's en beheersmaatregelen zijn beschreven. Ook is het deskundigheids- en opleidingsplan geactualiseerd in 2013 en is het bestuur betrokken bij de gesprekken met de werkgever over de aanpassingen in de pensioenregeling per 2014.

Excedentregeling

Het bestuur is blij met de waarderende opmerkingen van het VO en ziet hierin een bevestiging van haar keuze over te stappen naar ING IM; daarnaast heeft het bestuur nog een aantal verbeterpunten op de agenda staan vooral op het gebied van communicatie.

Nijkerk, 18 juni 2013

H.G.A. van Dam
(voorzitter)

R.W. van de Spreng
(penningmeester)

E. Geervliet
(secretaris)

F.V.M. Hemeryck

R. Voorhaar

Verslag van de Deelnemersraad

Jaarverslag Deelnemersraad St. Pensioenfonds Abbott Nederland 2012

Het jaar 2012 kenmerkt zich door veel politiek gesprek en media-aandacht voor pensioen, pensioenfondsen, pensioenleeftijd en de regelingen die van kracht zijn. Voor het eerst spreken pensioenfondsen over verlaging van pensioenrechten, afstempelen. SPAN ondervindt ook hinder van de slechtere financiële omstandigheden, maar afstempelen van pensioenen is gelukkig niet aan de orde. Uiteraard hebben ook de leden van de deelnemersraad getracht de politieke ontwikkelingen te volgen en de gevolgen ervan voor Abbott in beeld te brengen.

Binnen Abbott kwam het nieuws van de splitsing van Abbott en AbbVie, dit heeft ons ook in het kader van pensioen bezig gehouden. Een aantal leden van de deelnemersraad zijn naar AbbVie overgegaan, waardoor dat aandeel van de deelnemers ook vertegenwoordigd blijft in de deelnemersraad.

Naast het jaarlijkse advies over het jaarverslag heeft de deelnemersraad nog een aantal adviesaanvragen ontvangen waarop geadviseerd is: het crisisplan; de aanvullende regelingen die benodigd waren voor de toetreding van de deelnemers van Abbott Healthcare; en het herstelplan dat naar DNB gaat. In eerste instantie is negatief geadviseerd op het herstelplan. De deelnemersraad had onvoldoende zekerheid over de aannames van het herstel die gepresenteerd werden in de adviesaanvraag. Na overleg met het bestuur van SPAN en toelichting op het herstelplan is het negatief advies ingetrokken en is alsnog positief geadviseerd, evenals op de overige adviesaanvragen.

De deelnemersraad heeft een ongevraagd advies aan SPAN geschreven over de controle op de pensioenadministratie. Dit onderwerp had al de aandacht van het bestuur en is opgevolgd.

Het overleg van de deelnemersraad vindt plaats in vergaderingen en telefonisch overleg. Het overleg met het bestuur van SPAN heeft een aantal keer in Nijkerk plaatsgevonden, maar ook telefonisch. Niet altijd is dit overleg in volle bezetting, dan vindt er achteraf afstemming plaats. De rol van het bestuursbureau Montae is ook voor de deelnemersraad van belang voor goede afhandeling van adviezen en planning van overleg.

De beoordeling van het jaarverslag van 2011 hebben we gedaan met een externe adviseur, waarbij de aandacht vooral gericht was op het advies dat de deelnemersraad geeft aan het bestuur van SPAN. Er is uitgebreid gesproken over de layout en voorwaarden waaraan het jaarverslag moet voldoen en had daarbij tevens de rol van een cursus voor de deelnemersraad.

In de zomer van 2012 is er door de visitatiecommissie een onderzoek gedaan in het kader van het interne toezicht op het functioneren van het bestuur van SPAN en de betrokken partijen. Twee vertegenwoordigers van de deelnemersraad hebben gesproken met de commissie en de deelnemersraad heeft het definitief rapport ontvangen. Hieruit blijken geen verrassende conclusies of verontrustende aandachtspunten.

De deelnemersraad is zeer te spreken over de website van SPAN die sinds september 2012 beschikbaar is. De informatie is compleet en overzichtelijk en geeft de deelnemers toegang tot alle relevante informatie wat betreft het pensioen.

De uitbreiding van het aantal bestuursleden van SPAN van 4 naar 6 is voor de deelnemersraad een gunstige ontwikkeling. Er ligt een stevigere basis qua kennis en aandacht. De deelname van Abbott Healthcare vertegenwoordigers is goed omdat dit een grote groep nieuwe deelnemers is. Bij de volgende verkiezingen van de deelnemersraad in 2014 zal de vertegenwoordiging van deze groep deelnemers in de deelnemersraad ook mogelijk worden.

Yvonne Groen
Voorzitter deelnemersraad SPAN

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na resultaatverdeling; in duizenden euro)

Activa	2012	2011
Beleggingen voor risico pensioenfonds [1]		
Onroerende zaken	0	5.173
Zakelijke waarden	19.342	15.479
Vastrentende waarden	167.581	128.987
Overige beleggingen	2.012	0
	188.935	149.639
Beleggingen voor risico deelnemers [2]		
Onroerende zaken	108	0
Zakelijke waarden	5.304	0
Vastrentende waarden	10.035	0
Overige beleggingen	484	11.627
	15.931	11.627
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [3]	0	971
Vorderingen en overlopende activa[4]	6.439	1.865
Liquide middelen[5]	3.158	2.238
Totaal activa	214.463	166.340

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2012	2011
Stichtingskapitaal en reserves		
Algemene reserve [6]	14.937	627
Risicoreserve [7]	12.621	11.628
	27.558	12.255
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [8]	165.473	139.152
Overige technische voorzieningen [9]	2.318	610
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [10]	0	971
	167.791	140.733
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers [11]	15.931	11.627
Kortlopende schulden en overlopende passiva [12]	3.183	1.725
Totaal passiva	214.463	166.340

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2012	2011
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen [13]		
Directe beleggingsopbrengsten	899	424
Indirecte beleggingsopbrengsten	20.623	17.991
Kosten van vermogensbeheer	-8	-40
	21.514	18.375
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers [14]		
Beleggingsopbrengsten	1.505	13
Directe kosten van vermogensbeheer	0	0
	1.505	13
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers [15]	25.844	12.009
Premiebijdragen voor risico deelnemers [16]	2.823	1.737
Saldo van overdrachten van rechten [17]	30	802
Onttrekking beleggingen voor risico deelnemers [18]	-24	0
Pensioenuitkeringen [19]	-1.794	-1.900
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen [20]		
Pensioenopbouw	-15.553	-8.201
Indexering en overige toeslagen	0	0
Rentetoevoeging	-2.471	-1.507
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	1.805	1.869
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	27	28
Wijzigen marktrente	-6.090	-22.409
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-9	-897
Wijziging actuariële grondslagen	-2.272	0
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-1.758	-361
	-26.321	-31.478

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2012	2011
Mutatie overige technische voorzieningen [21]	-1.708	-76
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers [22]	-4.304	-1.750
Herverzekering [23]	-1.039	-750
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [24]	-1.223	-1.531
Saldo van baten en lasten	15.303	-4.549
Bestemming van het saldo		
Algemene reserve	14.310	-5.500
Risicoreserve	993	951
	15.303	-4.549

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2012	2011
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	21.933	12.745
Uitkeringen uit herverzekering	0	0
Overgenomen pensioenverplichtingen	30	1.121
Overige	41	44
	22.004	13.910
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-1.796	-1.900
Overgedragen pensioenverplichtingen	0	-286
Premies herverzekering	0	0
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.506	-1.409
	-3.302	-3.595
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	899	456
Verkopen en aflossingen beleggingen	39.013	44.850
	39.912	45.306
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-57.685	-53.687
Kosten van vermogensbeheer	-9	-28
	-57.694	-53.715
Mutatie liquide middelen	920	1.906
Saldo liquide middelen 1 januari	2.238	332
Saldo liquide middelen 31 december	3.158	2.238

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Het doel van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland, statutair gevestigd te Zwolle (hierna "het Fonds") is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het Fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het Fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de volgende aangesloten ondernemingen: Abbott B.V., Abbott Laboratories B.V., Abbott Logistics B.V., Abbott Vascular Devices Holland B.V. en per 1 januari 2012 tevens van Abbott Healthcare B.V., Abbott Healthcare Products B.V., Abbott Biologicals B.V., AMO Netherlands B.V. en STARLIMS Netherlands B.V.

Alle bedragen zijn vermeld in euro's, tenzij anders is aangegeven.

Voor vergelijkingsdoeleinden is de presentatie van de vergelijkende cijfers op enkele plaatsten aangepast. Dit heeft geen effect gehad op de waarde van het vermogen of het resultaat van voorgaand boekjaar.

Toepassing richtlijnen voor de jaarverslaglegging

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Het bestuur heeft op 18 juni 2012 de jaarrekening opgemaakt.

Schattingswijzigingen

DNB heeft per eind september 2012 de methodiek voor het vaststellen van de nominale rentetermijnstructuur aangepast. Hierbij gaat het om een aanpassing van de rentetermijnstructuur voor looptijden vanaf 20 jaar. Voor looptijden tot en met 20 jaar blijft de rente gelijk aan de driemaands gemiddelde rente. Voor looptijden vanaf 20 jaar wordt de rente zodanig aangepast dat deze toegroeit naar de zogenoemde Ultimate Forward Rate (UFR). Dit wordt gezien als een schattingswijziging. In onderstaand overzicht is het effect van de middeling en de UFR op de voorziening en de dekkingsgraad weergegeven.

	Op basis van de zuivere marktrente	Op basis van rentemiddeling en UFR
Voorziening voor pensioenverplichtingen	181.325	166.284
Dekkingsgraad	105,3%	114,8%

Verder heeft in 2012 de Commissie Overlevingstafels van het AG een herziening van de AG-prognosetafel 2010-2060 gepubliceerd, zijnde de AG-prognosetafel 2012-2062 en heeft het fonds besloten over te gaan op deze nieuwe overlevingstafel. Ultimo 2012 is de technische voorziening verhoogd met 1.575 als gevolg van deze schattingswijziging. Het effect van de schattingswijziging op de technische voorziening is als mutatie in het resultaat verwerkt.

Als laatste wijziging heeft het fonds besloten om de voorziening excassokosten te verhogen tot 2%. Deze verhoging van de voorziening excassokosten met 0,5% leidt tot een stijging van de technische voorziening van 808.

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Beleggingen en technische voorzieningen worden gewaardeerd op actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. In de balans en staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden. Schattingen hebben voornamelijk betrekking op de technische voorzieningen en de onder overige schulden opgenomen nog te betalen kosten.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten. Van de gehanteerde valutakoersen is de US dollar de belangrijkste valutakoers. Per 31 december 2012 is 1 Euro gelijk aan PM (31 december 2011: 1 Euro = USD 1,298150).

Beleggingen

Algemeen

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd op actuele waarde.

Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen, worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Beleggingen voor risico pensioenfonds en voor risico deelnemers worden op dezelfde wijze gewaardeerd.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd de per balansdatum geldende beurskoersen.

Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige nettokasstroom (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijden.

Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor rekening van het Fonds worden aangehouden.

In het boekjaar 2012 is het gedeelte, bestemd voor de beschikbare premie module en de vrijwillige bijspaar module, overgedragen van Robeco Asset Management naar ING "Mijn Pensioen".

Herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het pensioenfonds.

Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemene reserve

De algemene reserve dient als algemene buffer om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Hierbij valt te denken aan nadelige technische resultaten en tegenvallers in de beleggingsopbrengsten die niet door de risicoreserve kunnen worden opgevangen.

Jaarlijks wordt het resultaat van het Fonds, nadat de risicoreserve op het hieronder beschreven niveau (zowel maximaal of minimaal) is gebracht, ten gunste dan wel ten laste van de algemene reserve gebracht.

Risicoreserve

De risicoreserve heeft tot doel prijsschommelingen op de beurzen en markten op te vangen. In de jaarrekening wordt voor de risicoreserve aansluiting gezocht bij de uitkomsten van de toereikendheidstoets. De hoogte van de risicoreserve is maximaal gelijk aan de grens die in het FTK is gesteld voor het Vereist (Eigen) Vermogen en is minimaal nihil. De risicoreserve wordt gevormd door positieve beleggingsopbrengsten toe te voegen aan deze reserve tot het maximum niveau is bereikt. Indien in enig jaar sprake is van negatieve beleggingsopbrengsten, worden deze in eerste instantie ten laste van de algemene reserve en vervolgens ten laste van de risicoreserve gebracht.

Technische voorzieningen

Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

De technische voorzieningen worden gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente.

Bij de berekening van de technische voorzieningen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken.

Daarnaast wordt bij de berekening van de technische voorzieningen rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De belangrijkste grondslagen voor de bepaling van de technische voorzieningen zijn:

Overlevingstafels: AG prognosetafel 2012-2062 (startjaar 2013 met correctietabel "Hoog");

Marktrente: rentetermijnstructuur DNB;

Opslag voor excassokosten: 2,0% van de technische voorzieningen;

Voorziening toekomstige pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers: contante waarde van de vrijgestelde pensioenopbouw volledig in voorziening opgenomen.

De technische voorzieningen zijn gelijk aan de contante waarde van de aan achterliggende jaren toe te rekenen pensioenaanspraken vermeerderd met 2,0% voor toekomstige excassokosten.

De overlevingskansen zijn afgeleid uit de AG Prognosetafel 2012-2062. Op deze kansen zijn leeftijd- en inkomensafhankelijke correctiefactoren van toepassing, waarbij de correctietabel "hoog" wordt gehanteerd.

Bij de vaststelling van de contante waarden wordt gebruik gemaakt van de bovenstaande sterftegrondslagen en rekenrente.

Voor de arbeidsongeschikte deelnemers wordt opgenomen de contante waarde van de op balansdatum in de toekomst nog uit te betalen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en de premievrijstelling van de toekomstig op te bouwen aanspraken.

De uitgestelde herverzekerde uitkeringen hebben betrekking op uitkeringen uit hoofde van de met ASR Levensverzekering N.V. gesloten collectieve overeenkomst inzake herverzekering van overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's.

De voorziening wordt vastgesteld uitgaande van de fondsgrondslagen en dit betekent dat in deze voorziening rekening wordt gehouden met een opslag voor excassokosten en de voorziening aanpassing overlevingstafels.

Schadevoorziening arbeidsongeschiktheid

Met ingang van het boekjaar 2009 is bij de vaststelling van de technische voorzieningen rekening gehouden met een reservering voor het tweejarig uitlooprisico met betrekking tot arbeidsongeschiktheid (voorziening uitlooprisico). Deze voorziening bestaat uit de risicopremies voor het vrijstellingsrisico uit het huidige plus het voorgaande boekjaar. Ieder jaar wordt deze voorziening aangepast door de risicopremie uit het betreffende boekjaar toe te voegen en de risicopremie uit het minst recente boekjaar te laten vrijvallen.

Voorziening inlooprisico AHC

De voorziening inlooprisico Abbott HealthCare heeft betrekking op de zieke deelnemers van Abbott HealthCare die in de afgelopen twee jaar ziek zijn geworden en ultimo 2012 nog niet hersteld zijn. Het fonds loopt het risico dat deze deelnemers in de toekomst arbeidsongeschikt raken.

Technische voorzieningen voor risico deelnemers

De waardering van de technische voorzieningen voor risico deelnemers wordt bepaald door de waardering van de tegenover deze voorzieningen aangehouden beleggingen.

Voorziening beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module

De voorziening beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module muteert jaarlijks door toevoeging c.q. onttrekking van door deelnemers gespaarde bedragen alsmede het behaalde rendement. Deze voorziening komt volledig voor rekening en risico van de deelnemers.

Beleggingsopbrengsten

Onder deze post zijn de directe en indirecte beleggingsopbrengsten verantwoord, onder aftrek van de kosten van vermogensbeheer. Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rente, dividend en soortgelijke opbrengsten. De indirecte beleggingsopbrengsten omvatten de gerealiseerde en ongerealiseerde waardemutaties en valutaresultaten.

Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten, met uitzondering van de kosten voor vermogensbeheer, komen ten laste van de werkgevers.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2011	Aankopen/Verstrekkingen	Verkopen aflossingen	Gerealiseerde koersverschillen	Niet-gerealiseerde koersverschillen	Stand ultimo 2012
Onroerende zaken						
Vastgoed beleggingsfondsen	5.173	0	-5.703	530	0	0
Zakelijke waarden						
Aandelen beursgenoteerd	8.714	11.607	-9.369	507	1.118	12.577
Aandelen beursgenoteerd (opkomende markten)	6.765	0	0	0	0	6.765
	15.479	11.607	-9.369	507	1.118	19.342
Vastrentende waarden						
Staatsobligaties (LDI)	106.199	32.527	-19.716	-171	15.258	134.097
Obligaties	22.788	5.271	-2.393	-60	3.643	29.249
Depositio's	0	5.727	-1.500	2	6	4.235
	128.987	43.525	-23.609	-229	18.907	167.581
Overige beleggingen						
Commodities	0	2.553	-331	-26	-184	2.012
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	149.639	57.685	-39.012	782	19.841	188.935

Ultimo 2012 heeft Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland geen gestelde zekerheden (collateral) aan tegenpartijen verstrekt.

Er zijn geen beleggingen uitgeleend en er zijn geen beleggingen in Abbott NV en de aan haar gelieerde ondernemingen.

Methodiek bepaling marktwaarde

Level 1: Directe marktwaardering: beursnotering in een actieve markt (waarop geen prijsaanpassingen worden uitgevoerd).

Level 2: Afgeleide marktwaardering: geen directe beursnotering maar andere uit de markt waarneembare data danwel een prijs gebaseerd op een transactie in een niet actieve markt met niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).

Level 3: Modellen en technieken: marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

	Level 1	Level 2	Level 3	Stand ultimo 2012
Onroerende zaken	0	0	0	0
Zakelijke waarden	19.342	0	0	19.342
Vastrentende waarden	167.581	0	0	167.581
Overige beleggingen	2.012	0	0	2.012
Totaal belegd vermogen	188.935	0	0	188.935

	Level 1	Level 2	Level 3	Stand ultimo 2011
Onroerende zaken	5.173	0	0	5.173
Zakelijke waarden	15.479	0	0	15.479
Vastrentende waarden	128.987	0	0	128.987
Overige beleggingen	0	0	0	0
Totaal belegd vermogen	149.639	0	0	149.639

Het Pensioenfonds belegd in beleggingsfondsen met een actieve marktnotering. Dit verklaart waarom alle beleggingen onder level 1 gecategoriseerd zijn.

[2] Beleggingen voor risico deelnemers

Categorie	Stand ultimo 2011	Aankopen/ Verstrek- kingen	Verkopen aflossingen	Indirecte beleggings- resultaten	Stand -ultimo 2012
Onroerende zaken					
Onroerende zaken	5	105	-12	10	108
	5	105	-12	10	108
Zakelijke waarden					
Zakelijke waarden	2.498	5.298	-3.085	593	5.304
	2.498	5.298	-3.085	593	5.304
Vastrentende waarden					
Vastrentende waarden	9.124	10.458	-10.457	910	10.035
	9.124	10.458	-10.457	910	10.035
Overige beleggingen					
Overige	0	15.362	-14.870	-8	484
	0	15.362	-14.870	-8	484
Totaal beleggingen voor risico deelnemers	11.627	31.223	-28.424	1.505	15.931
Beschikbare premie module	9.123				12.684
Vrijwillige bijspaar module	2.504				3.247
Totaal beleggingen voor risico deelnemers	11.627				15.931

De aan- en verkopen zijn in 2012 relatief hoog door de overgang van de beleggingen van Robeco naar ING IM

	2012	2011
[3] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen		
Stand per 1 januari	971	683
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	-971	288
Stand per 31 december	0	971
De uitgestelde herverzekerde uitkeringen hebben betrekking op de uitkeringen uit hoofde van de met ASR Levensverzekeringen N.V. gesloten collectieve overeenkomst inzake herverzekering van overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's		
[4] Vorderingen en overlopende activa		
Vorderingen op aangesloten ondernemingen	5.738	1.827
Vordering schadevoorziening arbeidsongeschiktheid	700	0
Vorderingen uit hoofde van waardeoverdrachten	1	38
Totaal vorderingen en overlopende activa	6.439	1.865
Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar.		
[5] Liquide middelen		
Depotbanken	116	1.539
ING Bank N.V.	3.042	699
	3.158	2.238
Stichtingskapitaal en reserves		
Algemene reserve		
[6] Stand per 1 januari	627	6.127
Saldobestemming boekjaar	14.310	-5.500
Stand per 31 december	14.937	627
Risicoreserve		
[7] Stand per 1 januari	11.628	10.677
Saldobestemming boekjaar	993	951
Stand per 31 december	12.621	11.628
Totaal eigen vermogen	27.558	12.255

	2012		2011	
<i>Het minimaal vereist vermogen bedraagt</i>	175.500	104,6%	146.471	104,8%
<i>Het vereist vermogen bedraagt</i>	180.366	107,5%	150.780	108,4%
<i>De dekkinggraad is</i>		116,4%		108,8%

De dekkinggraad is vastgesteld als het totaal vermogen gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Op basis van de dekkinggraad per 31 december 2008 heeft het pensioenfonds begin 2009 zowel een kortetermijn- als langetermijnherstelplan opgesteld.

Het pensioenfonds verkeert sinds het derde kwartaal 2012 niet meer in een situatie van een reservetekort. Het langetermijnherstelplan is 31 maart 2013 beëindigd.

Technische voorzieningen

[8] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Stand per 1 januari	139.152		107.674	
Het verloop van de voorziening is als volgt:				
Pensioenopbouw	15.553		8.201	
Indexering en overige toeslagen	0		0	
Rentetoevoeging	2.471		1.507	
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.805		-1.869	
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-27		-28	
Wijzigen marktrente	6.090		22.409	
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	9		897	
Wijziging actuariële grondslagen	2.272		0	
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	1.758		361	
Stand per 31 december	165.473		139.152	

De benodigde rentetoevoeging is gebaseerd op de 1-jaarsrente van 1,544%

	2012	2011
De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is als volgt opgebouwd		
Actieve deelnemers	112.955	95.437
Gewezen deelnemers	24.514	19.528
Pensioengerechtigden	28.004	24.187
	165.473	139.152
De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds naar onderneming is als volgt opgebouwd.		
Abbott	146.295	
AbbVie	19.178	
	165.473	
[9] Overige technische voorzieningen		
Schadevoorziening arbeidsongeschiktheid		
Stand per 1 januari	610	534
Mutatie via staat van baten en lasten	804	76
Stand per 31 december	1.414	610
Voorziening inlooprisico AHC		
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie via staat van baten en lasten	904	0
Stand per 31 december	904	0
Totaal overige technische voorzieningen	2.318	610
[10] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen		
Stand per 1 januari	971	683
Rentetoevoeging technische voorzieningen	0	9
Wijziging RTS	0	141
Overige mutaties	-971	138
Stand per 31 december	0	971
Het Herverzekeringsdeel technische voorzieningen is in 2012 opgenomen in de technische voorziening voor risico fonds		
Totaal technische voorzieningen	167.791	140.733

	2012	2011
[11] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
Stand per 1 januari	11.627	9.877
Stortingen	2.823	1.737
Onttrekkingen t.b.v. inkoop rechten	-24	0
Rendement	1.505	13
Stand per 31 december	15.931	11.627
[12] Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Schulden uit hoofde van waardeoverdrachten	43	38
Verzekeringsmaatschappijen (ASR)	701	1.203
Verzekeringsmaatschappijen (Centraal Beheer)	2.240	0
Belastingen en sociale premies	39	41
Schulden inzake kosten van vermogensbeheer	5	6
Schulden inzake pensioenuitvoerings- en administratiekosten	155	437
	3.183	1.725

Alle schulden hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen:

Er zijn meerjarige contracten met de vermogensbeheerder en de administrateur afgesloten. Deze contracten zijn jaarlijks opzegbaar.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden

De bestuursleden van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland hebben in 2012 een bestuursvergoeding en reiskostenvergoeding van in totaal 4 ontvangen.

Personeel

Gedurende het boekjaar 2012 had Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland geen personeelsleden in dienst.

Verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen het fonds, de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. De meeste bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van de voorwaarden in het pensioenreglement.

Baten en lasten	2012	2011
[13] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
Directe beleggingsopbrengsten		
Onroerende zaken	0	0
Zakelijke waarden	708	457
Vastrentende waarden	189	0
Overige beleggingen		
Subtotaal	897	457
Banken	2	0
Waardeoverdrachten	0	0
Overige	0	-33
Totaal directe beleggingsopbrengsten	899	424

	2012	2011
Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde resultaten</i>		
Onroerende zaken	530	21
Zakelijke waarden	507	-181
Vastrentende waarden	-229	-16
Overige beleggingen	-26	0
	782	-176
<i>Ongerealiseerde resultaten</i>		
Onroerende zaken	0	-778
Zakelijke waarden	1.118	-1.668
Vastrentende waarden	18.907	20.613
Overige beleggingen	-184	0
	19.841	18.167
Totaal indirecte beleggingsopbrengsten	20.623	17.991
Kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon	-8	-40
Totaal kosten vermogensbeheer	-8	-40
De totale transactiekosten en vermogensbeheer kosten bedragen 1.155. Deze kosten worden in de koers verrekend.		
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	21.514	18.375
[14] Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers		
Indirecte beleggingsopbrengsten		
Onroerende zaken	10	0
Zakelijke waarden	593	0
Vastrentende waarden	910	0
Overige beleggingen	8	13
	1.505	13
Een uitsplitsing van de Indirecte beleggingsopbrengsten 2011 naar beleggingscategorie is niet voorhanden. Het totale resultaat 2011 is verantwoord onder de post Overige beleggingen		
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers	1.505	13

	2012	2011
[15] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers		
Pensioenpremie werkgevers	17.768	9.949
Pensioenpremie werknemers	3.860	2.021
Vergoeding verzwaring sterftetafels	1.706	0
Vergoeding verhoging voorziening excassokosten	875	0
Vordering in verband met inloopriscio AHC	969	0
Vordering in verband met AO-ers AHS	603	0
Bijdrage FVP regeling	43	39
Inkoopsommen	20	0
	25.844	12.009
De premiebijdragen van werkgevers en werknemers bedragen in totaal 21,4% (2011: 21,6%) van de corresponderende loonsom.		
Kostendeekkende premie	20.665	11.970
Feitelijke premie regulier	21.648	11.970
verzwaring sterftetafels	1.706	0
Verzwaring excassovoorziening	875	0
Premie inloopriscio AHC	969	0
Premie AO-ers AHC	603	0
Feitelijke premie ¹⁾	25.801	11.970
De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
Actuarieel benodigd	15.737	9.499
Risicopremies	2.240	0
Opslag in stand houden vereist vermogen	1.492	940
Vrijval excassokosten	-27	0
Opslag voor uitvoeringskosten	1.223	1.531
	20.665	11.970
[16] Bijdragen voor risico deelnemers		
Premies beschikbare premieregeling+vrijwillige bijspaarregeling)	2.823	1.737
	2.823	1.737

1) Dit zijn de premiebijdragen vermeld onder premiebijdragen voor werkgevers en werknemers (25.844) minus de FVP-bijdragen (43).

	2012	2011
[17] Saldo van overdrachten van rechten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	30	1.082
Overgedragen pensioenverplichtingen	0	-280
	30	802
Als een pensioenfonds een dekkingsgraad heeft die lager is dan 100%, mag het niet meewerken aan een waardeoverdracht. Hoewel Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland een dekkingsgraad heeft die hoger is dan 100%, zijn er veel pensioenfonds die dit niet hebben. Om deze reden en vanwege de overdracht van de administratie staan er waardeoverdrachten geparkeerd. Hiervan zijn er 9 in 2013 uitgevoerd en zijn er nog 24 in behandeling.		
[18] Onttrekking beleggingen voor risico deelnemers		
Onttrekkingen i.v.m. inkoop rechten	-24	0
Onttrekking i.v.m. waardeoverdracht	0	0
Onttrekking i.v.m. overlijden	0	0
	-24	0
[19] Pensioenuitkeringen		
<i>Pensioenen</i>		
Ouderdompensioen	-1.495	-1.600
Partnerpensioen	-223	-212
Wezenpensioen	-21	-28
Invalideitpensioen	-30	-29
Subtotaal	-1.769	-1.869
<i>Andere uitkeringen</i>		
Afkoopsommen	-25	0
Overige	0	-31
Subtotaal	-25	-31
Totaal pensioenuitkeringen	-1.794	-1.900

	2012	2011
[20] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Pensioenopbouw	-15.553	-8.201
Indexering en overige toeslagen	0	0
Rentetoevoeging	-2.471	-1.507
onttrekking voor pensioenuitkeringen	1.805	1.869
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	27	28
Wijzigen marktrente	-6.090	-22.409
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-9	-897
Wijziging actuariële grondslagen	-2.272	0
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-1.758	-361
	-26.321	-31.478
[21] Mutatie overige technische voorzieningen		
Schadevoorziening arbeidsongeschiktheid	-804	-76
Voorziening inlooprisico AHC	-904	0
Totaal mutatie overige technische voorzieningen	-1.708	-76
[22] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
Stortingen	-2.823	-1.737
Onttrekkingen	24	0
Rendement	-1.505	-13
	-4.304	-1.750
[23] Herverzekering		
Premies herverzekering	-2.240	-1.298
Uitkeringen uit herverzekering	700	548
Winstdeling herverzekering	501	0
	-1.039	-750

De opgenomen Premies herverzekering 2012 is het voorschot 2012. De afrekening 2012 is nog niet bekend. Het eventuele verschil zal in het resultaat van 2013 worden meegenomen.

	2012	2011
[24] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratie	-265	-437
Accountant		
Kosten voor het onderzoek van de jaarrekening	-31	-26
Actuaris	-236	-278
Overige advieskosten	-599	-632
Communicatie	0	-61
Deskundigheidsbevordering	-6	-24
Contributies en bijdragen	-32	-35
Overige kosten	-54	-38
	-1.223	-1.531
Naast de kosten voor het onderzoek van de jaarrekening heeft er geen andere dienstverlening plaatsgevonden door de accountant		
Saldo van baten en lasten	15.303	-4.549
Actuariële analyse van het saldo van baten en lasten		
Wijziging rentetermijnstructuur	-6.090	-22.409
Beleggingsopbrengsten	19.043	16.901
Premies	2.466	940
Waardeoverdrachten	-2	-95
Kosten	27	28
Uitkeringen	11	-31
Sterfte	358	186
Arbeidsongeschiktheid	-757	-76
Reguliere mutaties	47	1
Toeslagverlening	0	0
Wijziging grondslagen	200	0
Overige oorzaken	0	6
	15.303	-4.549

Resultaat op premie

Voor één deelnemer heeft in 2012 een interne waardeoverdracht plaatsgevonden, waarbij een gedeelte van de interne overdrachtswaarde ten goede kwam aan de beleggingsrekening van desbetreffende deelnemer. De benodigde storting heeft plaatsgevonden in het boekjaar 2013. Hierdoor ontstaat een positief effect op het resultaat in 2012 dat in 2013 weer teniet wordt gedaan.

Resultaat op arbeidsongeschiktheid

In het resultaat op arbeidsongeschiktheid is rekening gehouden met de technische winstdeling. Voor het boekjaar 2012 zijn geen uitkeringen uit hoofde van premievrijstelling ontvangen, terwijl dit wel zou worden verwacht. Mochten deze uitkeringen alsnog worden uitbetaald door de herverzekeraar, dan zullen deze in het boekjaar 2013 worden meegenomen in het resultaat.

Risicoparaagraaf

(in duizenden euro)

In de risicoparaagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd. Conform de berekeningen van het Vereist eigen vermogen in het Actuariel rapport is de risicoparaagraaf gebaseerd op basis van het doorkijkbeginsel (lookthrough-principe) en wordt er rekening gehouden met recente ontwikkelingen zoals het gebruik van de UFR.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste financieel risico voor het Pensioenfonds is het niet kunnen nakomen van de pensioentoezeggingen. Een belangrijke maatstaf hiervoor is het aanwezig Eigen vermogen. Wettelijk is een gestandaardiseerde methode (standaardmodel) vastgelegd om te kunnen toetsen of het aanwezig Eigen vermogen voldoende is om een aantal specifieke financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee of aan de pensioentoezeggingen kan worden voldaan. De berekeningen van het vereist eigen vermogen zijn met name van belang voor de premiestelling en de evaluatie van het herstelplan van het fonds. Het Eigen vermogen van het Pensioenfonds is per 31 december 2012 groter dan het Vereist Eigen Vermogen volgens het standaardmodel, waardoor het Pensioenfonds niet in een dekkings- en reservetekort verkeert.

Jaarlijks vindt toetsing plaats aan de hand van dit standaardmodel. De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van het maximum van de feitelijke en strategische beleggingsmix (2012: feitelijk 107,5%; 2011: strategisch 108,3%).

	2012		2011	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	6.050	3,6%	4.355	3,1%
Zakelijke waarden risico (S2)	4.687	2,8%	5.770	4,1%
Valutarisico (S3)	4.709	2,8%	3.596	2,6%
Grondstoffenrisico (S4)	556	0,3%	0	0,0%
Kredietrisico (S5)	2.023	1,2%	2.656	1,9%
Verzekeringstechnisch risico (S6)	6.765	4,0%	6.151	4,4%
Diversificatie-effect	-12.169	-7,3%	-10.900	-7,8%
Vereist eigen vermogen	12.621	7,5%	11.628	8,4%
Aanwezige dekkingsgraad		116,4%		108,8%
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,6%		104,8%
Vereiste dekkingsgraad		107,5%		108,4%

De dekkingsgraad wordt berekend door het totaal van de activa voor risico van het Pensioenfonds (minus de passiefposten Kortlopende schulden en overlopende passiva en Herverzekeringsdeel technische voorzieningen) te delen door de Voorziening pensioenverplichtingen (plus Overige technische voorzieningen). Het afgelopen jaar is deze, op grondslagen van het Pensioenfonds, toegenomen van 108,8% (2011) tot 116,4% (2012).

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor pensioenverplichtingen dan voor de looptijd van de beleggingen. Onderstaande duratie cijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 20,2

Duratie van de pensioenverplichtingen 23,4

Voor de vaststelling van het renterisico bij het vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) assetallocatie van de portefeuille.

	Feitelijke verdeling		Strategische verdeling	
	in €	%	in €	%
Impact op technische voorziening voor risico fonds (A)	24.454		24.454	
Impact op de rentegevoelige beleggingen (B)	18.404		22.816	
Renterisico	6.050	2,3%	1.638	0,4%

Strategisch dekt het fonds volgens het beleggingsmandaat 80% van het renterisico van haar verplichtingen af. De renteafdekkingen zijn bepaald door het renterisico van de rentegevoelige beleggingen af te zetten tegen het renterisico van de technische voorziening voor risico fonds. Het renterisico van de rentegevoelige beleggingen is vastgesteld gebruikmakende van de zuivere marktrente (i.e. swaprente), terwijl het renterisico van de technische voorziening voor risico fonds is bepaald op basis van de DNBrentetermijnstructuur. Doordat de verplichtingen op basis van de DNB-rentetermijnstructuur lager worden vastgesteld dan op de marktwaarde, wordt het afdekkingspercentage hier hoger bepaald dan op basis van de marktwaarde.

Hoogte buffer

Op basis van de vereist eigen vermogen berekeningen bedraagt de buffer voor het feitelijk renterisico 6.050 (3,6%) en voor het strategisch renterisico 1.638 (1,0%) ultimo 2012.

Zakelijke waarden risico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en alternatieve beleggingen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden categorieën getoond.

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Verdeling zakelijke waarden per categorie:</i>				
Ontwikkelde markten (Mature markets)	13.370	69,1%	6.765	43,7%
Opkomende markten (Emerging markets)	5.972	30,9%	8.714	56,3%
Private equity, hedge funds en multimanagerfondsen	0	0,0%	0	0,0%
	19.342	100,0%	15.479	100,0%

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch zakelijke waarden risico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. De buffer voor het feitelijk zakelijke waarden risico bedraagt 4.687 (2,8%) en voor het strategisch zakelijke waarden risico 4.804 (2,9%).

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl veel van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

Het valutarisico wordt berekend aan de hand van een scenario waarbij wordt uitgegaan van een waardedaling van de beleggingen in vreemde valuta van 20%. Het valutarisico is het totale negatieve effect op de waarde van alle beleggingen als gevolg van dit scenario. Afdekking van het valutarisico vindt plaats via derivatencontracten.

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Onroerende zaken naar valuta</i>				
Euro	0	0,0%	5.173	100,0%
Overige	0	0,0%	0	0,0%
	0	0,0%	5.173	100,0%

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Zakelijke waarden naar valuta</i>				
Euro	2.878	14,9%	0	0,0%
Amerikaanse dollar	6.512	33,7%	0	0,0%
Nieuw Zeelandse dollar	1.365	7,1%	0	0,0%
Britse pound sterling	1.853	9,6%	0	0,0%
Japanse yen	1.167	6,0%	0	0,0%
Overige	5.567	28,7%	15.479	100,0%
	19.342	100,0%	15.479	100,0%

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Vastrentende waarden naar valuta</i>				
Euro	160.509	95,8%	128.987	100,0%
Amerikaanse dollar	0	0,0%	0	0,0%
Overige	7.072	4,2%	0	0,0%
	167.581	100,0%	128.987	100,0%

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Totaal beleggingen naar valuta</i>				
Euro	163.387	87,4%	134.160	89,7%
Amerikaanse dollar	6.512	3,5%	0	0,0%
Overige	17.024	9,1%	15.479	10,3%
	186.923	100,0%	149.639	100,0%

Strategisch dekt het fonds haar beleggingen niet af.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valuta risico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valuta risico bedraagt 4.709 (2,8%) en voor het strategisch valuta risico 3.333 (2,0%).

Grondstoffenrisico

Het pensioenfonds belegt in grondstoffen en loopt daarmee het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt als gevolg van marktontwikkelingen.

Het pensioenfonds belegt niet direct in grondstoffen maar doet dit met behulp van derivaten. Voorbeelden van grondstoffenderivaten zijn indexfutures en indexderivaten die kunnen worden afgesloten op verschillende categorieën zoals landbouw en vee, metalen en energie. Grondstoffen zorgen van oudsher voor diversificatievoordelen binnen de beleggingsportefeuille. Binnen het standaardmodel wordt de correlatie naar andere risico's op nul verondersteld. Naast diversificatievoordelen bewegen grondstoffen ook mee met stijgende prijzen waardoor ze een hedge vormen tegen koopkrachtontkrachting.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch grondstoffenrisico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 30%. De buffer voor het feitelijk grondstoffenrisico bedraagt 556 (0,3%) en voor het strategisch grondstoffenrisico risico 717 (0,4%).

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan gemeten worden aan de hand van de creditspread. De gewogen gemiddelde credit spread van de rentegevoelige beleggingen van het fonds is 0,17%. Een andere indicator voor het aanwezige kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille van het fonds is de rating afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geclassificeerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd.

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	102.719	61,3%	80.424	62,4%
AA	31.476	18,8%	0	0,0%
A	0	0,0%	2.469	1,9%
BBB	4.564	2,7%	6.879	5,3%
Lager dan BBB	0	0,0%	7.067	5,5%
Geen rating	28.822	17,2%	32.148	24,9%
	167.581	100,0%	128.987	100,0%

Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:

Resterende looptijd < 5 jaar
Resterende looptijd >= 5 jaar

2012		2011	
€	%	€	%
37.389	22,3%		
130.192	77,7%		
167.581	100,0%	128.987	100,0%

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd voor de rentegevoelige beleggingen die een creditspread groter dan 0% hebben. De creditspread wordt bepaald op basis van de rentegevoelige kasstromen van het fonds. Afgaande op de hierboven genoemde creditspread resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 2.023 (1,2%) en voor het strategisch kredietrisico van 2.248 (1,3%).

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

In verband met het langlevensrisico wordt aanvullend boven het hanteren van de prudente grondslagen, de Voorziening toekomstige sterfteontwikkeling gevormd.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt 6.765 (4,0%) en voor het strategisch verzekeringstechnisch risico 6.765 (4,0%).

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Het concentratierisico is niet meegenomen in de berekening van het Vereist eigen vermogen.

Zakelijke waarden

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Verdeling zakelijke waarden per regio:</i>				
Europa	5.812	30,0%		
Noord-Amerika	4.867	25,2%		
Azië	2.848	14,7%		
Overige	5.815	30,1%		
	19.342	100,0%	0	0%
<i>Verdeling zakelijke waarden per sector:</i>				
Financiële instellingen	4.455	23,0%	3.444	22,2%
Informatietechnologie	2.358	12,2%	3.191	20,6%
Industriële ondernemingen	1.911	9,9%	1.084	7,0%
Niet-cyclische consumentengoederen	1.814	9,4%	1.938	12,5%
Cyclische consumentengoederen	1.675	8,7%	1.034	6,7%
Farmacie	1.370	7,1%	0	0,0%
Energie	2.080	10,8%	2.535	16,4%
Nutsbedrijven	729	3,8%	0	0,0%
Telecommunicatie	915	4,7%	105	0,7%
Basisindustrieën	1.680	8,7%	2.148	13,9%
Overige	355	1,8%	0	0,0%
	19.342	100,0%	15.479	100,0%

Vastrentende waarden

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden per regio:</i>				
Europa	161.630	96,4%		
Noord-Amerika	1.383	0,8%		
Azië	534	0,3%		
Overige	4.034	2,4%		
	167.581	99,9%	0	0%

Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden

Staatsobligaties Duitsland	55.185	32,9%
Staatsobligaties Nederland	28.694	17,1%
Staatsobligaties Frankrijk	16.839	10,0%

Er zijn geen beleggingen uitgeleend en er zijn geen beleggingen in Abbott B.V. en de aan haar gelieerde ondernemingen.

Nijkerk, 18 juni

H.G.A. van Dam
(voorzitter)

R.W. van de Spreng
(penningmeester)

E. Geervliet
(secretaris)

F.V.M. Hemeryck

R. Voorhaar

Overige gegevens

Uitvoeringsovereenkomst

De Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland heeft met de werkgever (Abbott Holdings B.V.), alsmede de eventueel met de werkgever in een groep verbonden ondernemingen, die door de werkgever zijn aangemeld en toegelaten, een uitvoeringsovereenkomst gesloten waarin de wederzijdse verhouding is geregeld. In deze overeenkomst ligt onder andere vast welke premie de werkgever aan het Fonds verschuldigd is. De verschuldigde premie is gelijk aan de kostendekkende premie. In 2011 is een ALM-studie opgestart waarin onder andere ook premiebeleid zal worden getoetst.

Het bestuur van het Fonds stelt jaarlijks het bedrag vast voor de premie die de werkgever aan het Fonds verschuldigd is om het Fonds in staat te stellen aan de pensioenverplichtingen te voldoen.

Vaststelling verschuldigde premie Basis Module en Pensioenreglementen I en III

Bij de vaststelling van de verschuldigde premie voor de Basis Module en Pensioenreglementen I en III wordt uitgegaan van een actuariële premie die de toename van de aanspraken uit hoofde van toekomstige diensttijd en achterliggende diensttijd dekt. De actuariële premie wordt vastgesteld op basis van de grondslagen van het Fonds.

Indien een wijziging plaatsvindt in de grondslagen (met uitzondering van de rentetermijnstructuur) waarmee het fonds de actuariële premie en de technische voorzieningen (TV) vaststelt, wordt deze grondslagwijziging in de verschuldigde premie doorberekend. Na overleg met de werkgever bepaalt het Fonds de termijn waarin de grondslagwijziging in de verschuldigde premie wordt doorberekend. De huidige grondslagen zijn met ingang van 1 januari 2007 van kracht en de hieruit voortvloeiende toename van de TV wordt in 3 jaar opgenomen in de verschuldigde premie.

Vaststelling verschuldigde premie Beschikbare Premie Module

Bij de vaststelling van de verschuldigde premie voor de Beschikbare Premie Module wordt uitgegaan van:
de totale premies op basis van de beschikbare premiestaffel zoals vermeld in het pensioenreglement;
de kosten voor rekening van het pensioenfonds zoals vermeld in de overeenkomst met de uitvoerder van de Beschikbare Premie Module;
de risicopremies aan de herverzekeraar voor nabestaandenpensioen, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.
De verschuldigde premie is de som van de drie hiervoor genoemde delen.

Extra premie ingeval van reservetekort of onderdekking

Het Fonds streeft met zijn beleid naar een gezonde financiële situatie waarbij wordt voorkomen dat het Fonds in een situatie van reservetekort of onderdekking komt. Indien het Fonds desondanks met een van beide situaties te maken krijgt, zal het Fonds in overleg met de werkgever een herstelplan conform de Pensioenwet opstellen voor het voldoen van een extra premie.

Resultaatbestemming

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN.

Resultaatbestemming 2012

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2012 als volgt te verdelen:

	2012
	x € 1.000
Algemene reserve	14.310
Overige reserves	993

	15.303

Gebeurtenissen na balansdatum

Uitvoeringsovereenkomst (uvok)

Een belangrijk aandachtspunt begin 2013 zijn de nieuwe uitvoeringsovereenkomsten met Abbott respectievelijk AbbVie. Deze zijn opgesteld naar aanleiding van de wereldwijde splitsing van het Abbott concern. Daarnaast zijn deze geactualiseerd in verband met nieuwe dienstverleners en is bijlage 2 "premie- en toeslagbeleid" uitgediept en aangescherpt.

Tevens is in overleg met AZL en Payroll een bijlage gemaakt inzake de aanlevering van gegevens en de mutatieverwerking.

Evaluatie herstelplan 2012

In januari 2013 heeft het bestuur het herstelplan 2012 geëvalueerd. Hierin is zij ondersteund door de adviserend actuaris. De conclusies van de evaluatie van het herstelplan zijn:

- De aanwezige dekkinggraad ultimo 2012 bedraagt (op basis van de UFR) 116,1%;
- De verhoging van de opslag voor excassokosten en de aanpassing n.a.v. de nieuwe overlevingstafels zijn hierin al meegenomen;
- De vereiste dekkinggraad ultimo 2012 is vastgesteld op 107,5%;
- Er is per 31 december 2012 en twee achtereenvolgende kwartaaleinden geen sprake meer van een dekkingstekort noch van een reservetekort.
- Het langetermijnherstelplan blijft echter nog van toepassing. Indien de dekkinggraad drie opeenvolgende kwartalen boven de vereiste dekkinggraad ligt, is het Fonds ook uit lange termijn herstel;
- Het effect van de overgang van de UFR op de dekkinggraad is +6,7% (per 30 september 2012).
- De dekkinggraad zonder UFR bedraagt 114%. De dekkinggraad zonder UFR en zonder 3-maands middeling bedraagt per 31 december 2012 106,9%. Zonder de UFR en 3-maands middeling is er per 31 december 2012 geen sprake meer van een reservetekort, maar wel van een dekkingstekort;
- De definitieve dekkinggraad na vaststelling van de premie bedraagt 114,8%.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland te Zwolle is aan Aon Consulting Nederland cv de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2012.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris terzake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegeven verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds. De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat enigerlei intentie tot het verlenen van toeslagen ontbreekt, met uitzondering van de onvoorwaardelijke toeslagen die opgenomen zijn in de technische voorzieningen.

Rotterdam, 18 juni

Drs. A.G.M. den Hartogh, AAG
verbonden aan Aon Consulting Nederland cv

Aan: Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening over 2012 van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland te Zwolle gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het inrichten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 18 juni 2013

KPMG Accountants N.V.
H.P. van der Horst RA

Bijlagen

Aangesloten ondernemingen per 31 december

- Abbott B.V.,
- Abbott Laboratories B.V.
- Abbott Logistics B.V.,
- Abbott Vascular Netherlands B.V.

en per 1 januari 2012 tevens van

- Abbott Healthcare B.V.
- Abbott Healthcare Products B.V.
- Abbott Biologicals B.V.,
- AMO Netherlands B.V. en
- STARLIMS Netherlands B.V.

Begrippenlijst

Abtn

Afkorting voor actuariële en bedrijfstechnische nota. In de ABTN wordt door het bestuur van een pensioenfonds uiteengezet welke actuariële en bedrijfstechnische opzet ten grondslag ligt aan een fonds. Ook wel bedrijfsplan genoemd. Hierin komen drie hoofdonderwerpen aan de orde: de wijze van vaststelling van de verplichtingen jegens de deelnemers, de beleggingsportefeuille en het intern risicobeheersingssysteem.

Accounting standaarden

Raamwerk van verslaggevingsregels voor het opstellen van een jaarrekening en jaarverslag. Met ingang van het verslagjaar 2005 moeten alle beursgenoteerde ondernemingen, banken en verzekeringsmaatschappijen hun geconsolideerde jaarrekening volledig inrichten op basis van International Accounting Standards (IAS), door de IAS Board omgedoopt in International Financial Reporting Standards (IFRS). Het doel van IFRS is om de transparantie en internationale vergelijkbaarheid van de externe financiële verslaggeving te verbeteren. Niet beursgenoteerde rechtspersonen hebben de keuze om of IFRS toe te passen, of de Nederlandse Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Actuariële grondslagen

Wanneer een contante waarde van een reeks toekomstige uitkeringen moet worden bepaald maakt de actuaris gebruik van actuariële grondslagen, zoals: de rekenrente; de kansstelsels: sterftekansen, arbeidsongeschiktheids- en revalideringskansen, frequenties van gehuwd zijn, soms ook toekomstige salarisontwikkeling of indexatiebeleid enz.; kostenopslagen (bijvoorbeeld voor administratiekosten en/of uitbetalingskosten).

Actuaris

Een actuaris kan antwoord geven op de vraag wat de toekomst aan pensioenuitkeringen gaat kosten. De actuaris is bij uitstek degene die financiële risico's op de agenda plaatst en adequate oplossingen bedenkt.

Actuele waarde

De actuele waarde is voor beleggingen waarvoor dagelijks openbare prijzen worden vastgesteld, zoals aandelen en obligaties, de beurswaarde. Voor andere vastrentende waarden, zoals onderhandse leningen en hypotheke, wordt de actuele waarde benaderd als de contante waarde van de toekomstige nettokasstroom. Als actuele waarde van de beleggingen in vastgoedfondsen wordt de intrinsieke waarde gehanteerd. Voor direct onroerend goed wordt de taxatiewaarde als actuele waarde gehanteerd.

ALM

Afkorting voor Asset Liability Management. Een ALM-studie betreft de analyse van het risicobeheer van de balans tussen activa en de passiva van een pensioenfonds. Deze studie dient te resulteren in de formulering van een strategisch beleggingsbeleid.

Backservice

Pensioenaanspraken (of de waarde ervan) die betrekking hebben op de achterliggende dienstjaren en die ontstaan door verandering in de pensioengrondslag.

Beleggingsmix

Verdeling van de beleggingen over zakelijke en vastrentende waarden.

Benchmark

Vooraf vastgestelde, objectieve maatstaf voor de prestatie van (de beheerder van) een beleggingsportefeuille of pensioenfonds. Een beursindex bijvoorbeeld.

Beurskoers

Marktprijs van een aandeel, obligatie of andere waardepapieren.

Calloptie

De koper van de calloptie krijgt het recht om de onderliggende waarde van de optie (aandelen bijvoorbeeld) gedurende de looptijd van de optie voor een bepaald bedrag –de uitoefenprijs– te kopen. Voor dat recht betaalt hij premie. De verkoper van een calloptie –de schrijver– moet eventueel de onderliggende waarde leveren aan de koper van de optie tegen de uitoefenprijs. De optieschrijver ontvangt voor deze verplichting de optie premie.

Contante waarde

De contante waarde op een bepaald moment van (een serie) betalingen in de toekomst, is het bedrag dat op dat moment aanwezig zou moeten zijn om, rekening houdend met rente-aangroei (rekenrente) en eventuele andere actuariële grondslagen, deze toekomstige betalingen te kunnen verrichten.

Converteerbare obligatie

Een obligatie die gedurende de looptijd kan worden omgewisseld (geconverteerd) in aandelen. Deze mogelijkheid is als een extraatje aan de obligatie meegegeven door de uitgever, teneinde de obligatie gemakkelijker te kunnen plaatsen.

Coupon

Genummerd deel van de obligatie waarop de jaarlijkse rente wordt uitbetaald.

Couponrendement

Verhoudingsgetal tussen het bedrag aan ontvangen couponrente en de beurswaarde van de obligatie in kwestie op een bepaald moment, of van de beurswaarde bij aankoop van de obligatie.

Dekkingsgraad

Een maat voor de solvabiliteit van een pensioenfonds. De dekkingsgraad wordt bepaald door de mate waarin het beschikbaar vermogen (BV) de voorziening opgebouwde rechten (VOR) overtreft, uitgedrukt in een percentage:

Een dekkingsgraad van 100% geeft aan dat het beschikbaar vermogen juist toereikend is om de voorziening opgebouwde rechten te dekken, terwijl een percentage lager dan 100 aangeeft dat er sprake is van onderdekking. Fondsen gaan in hun financiële opzet veelal van een minimumdekkingsgraad uit die in mindere of meerdere mate ruim boven 100% ligt.

De Nederlandsche Bank

Bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan, dat onder andere het naleven van de Pensioen- en spaarfondsenwet bewaakt.

Derivaten

Financiële contracten waarvan de waarde afhankelijk is van een of meer onderliggende activa, referentieprijzen of indices. Voorbeelden van derivaten zijn opties, termijncontracten en rente- en valutaswaps.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden verstaan: huur-, dividend- en rente-opbrengsten van de beleggingen.

Disagio

Het bedrag dat een belegging minder waard is dan de nominale waarde.

Duration

De gewogen gemiddelde looptijd van de kasstromen van een obligatie, waarbij weging geschiedt op basis van de contante waarde van iedere kasstroom. Duration is een graadmeter voor de rentegevoeligheid van een obligatie. In de regel: hoe langer de looptijd van een obligatie, hoe gevoeliger de koers van die obligatie voor renteveranderingen. Indien men een daling van de rente verwacht is het profijtelijk een obligatie met een zo lang mogelijke duration te kopen, aangezien de koers daarvan het meest zal oplopen.

Effectief rendement

Het effectief rendement houdt naast het couponrendement nog rekening met winst of verlies bij aflossing van een obligatie.

Eindloonregeling

Bij deze regeling wordt de hoogte van je pensioen afgeleid van het salaris dat je direct voorafgaand aan de pensioendatum verdient. Bij iedere salarisverhoging wordt het pensioen dat je al hebt opgebouwd, opgetrokken naar het nieuwe salarisniveau.

Franchise

In veel pensioenregelingen is een bepaald drempelbedrag opgenomen waarover geen pensioenopbouw plaatsvindt omdat de AOW geacht wordt hierover pensioen te verlenen. Dit bedrag is veelal afgeleid van de uitkeringen krachtens de AOW en wordt dan 'franchise' genoemd.

Future

Termijncontract dat op de beurs wordt verhandeld.

Herverzekering

Het door een pensioenfonds geheel of gedeeltelijk onderbrengen van een pensioenregeling in een levensverzekeringsovereenkomst en/of het door een pensioenfonds onderbrengen van extra hoge risico's bij een levensverzekeraar, zoals overlijden- en invaliditeitsrisico's van deelnemers.

Index

Cijfer dat een gewogen gemiddelde uitdrukt en waaraan men kan zien hoe een grootte (bijvoorbeeld de beurskoersen in Amsterdam) zich ontwikkeld heeft.

Indexatie/voorwaardelijke toeslagverlening

P.M.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten vallen de gerealiseerde verkoopresultaten inclusief valutaresultaten en de niet-gerealiseerde herwaarderingsresultaten.

Intrinsieke waarde

De intrinsieke waarde per aandeel is de 'werkelijke' waarde van dat aandeel, afgeleid van de onderliggende beleggingen. De intrinsieke waarde wordt berekend door de waarde van de activa (bezittingen) te verminderen met de passiva (schulden) en het saldo te delen door het aantal uitstaande aandelen.

Kansstelsels

Dit zijn veronderstellingen met betrekking tot sterftekansen, invalideringskansen, ontslag, gehuwdheid en individuele loontontwikkeling.

Koopsom

Een koopsom is een eenmalige betaling die aan de uitvoerder van de pensioenregeling is verschuldigd en waarvoor een bepaalde pensioenaanspraak wordt ingekocht. In beginsel is een koopsom dus een eenmalige betaling en een premie een periodieke betaling. Zowel premies als koopsommen dienen hetzelfde doel, namelijk de financiering van de pensioenen.

Middelloonregeling

Bij deze regeling wordt voor elk dienstjaar een percentage pensioen toegekend dat is gerelateerd aan de pensioengrondslagen van het desbetreffende dienstjaar. Het te bereiken pensioen is in deze regeling gerelateerd aan het gemiddelde, geïndexeerde loon gedurende de opbouwperiode.

Nominale waarde

De op het stuk (aandeel of obligatie) aangegeven waarde. Bij een koers van 100 (= 100%) is de prijs van het waardepapier gelijk aan de nominale waarde.

Omkeerregel

Over de pensioenaanspraken die een werknemer opbouwt hoeft ingevolge de Wet op de loonbelasting geen belasting te worden afgedragen. De pensioenuitkeringen worden te zijner tijd weer wel belast. Deze regel wordt ook wel de "omkeerregel" genoemd. Om van deze faciliteit gebruik te kunnen maken moeten deze aanspraken onder andere voldoen aan artikel 18 van de Wet op de loonbelasting.

Optie

Zie ook calloptie en putoptie.

Verhandelbaar recht om iets te kopen (calloptie) of te verkopen (putoptie) tegen een van tevoren vastgestelde prijs gedurende een van tevoren vastgestelde termijn.

Over/onderweging

Een hoger of lager belang in een beleggingscategorie dan overeenkomt met de normverdeling van het pensioenfonds.

Overrente

Het positieve verschil tussen het inkomensrendement van het fonds en de rekenrente.

Pensioengrondslag

Het bedrag waarover pensioen wordt toegekend. Vaak is dit het voor pensioen meetellende salaris minus de franchise.

Performance

Het rendement dat is behaald met de beleggingen.

Premievrije aanspraken

Indien het deelnemerschap aan een pensioenregeling eindigt, anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op ouderdoms- en nabestaandenpensioen. Een andere vorm van premievrije aanspraak is het bijzonder partnerpensioen dat de gewezen partner ontvangt bij scheiding/einde partnerschap.

Putoptie

Een optie die de koper het recht maar niet de verplichting geeft om het onderliggende contract te verkopen tegen een vooraf vastgestelde prijs. Voor dat recht moet premie worden betaald. Een putoptie maakt het mogelijk het risico van dalende koersen af te dekken.

Reële rente

Het verschil tussen het fondsrendement en de (loon- of prijs-)inflatie. Bij de premiestelling wordt verondersteld dat het fondsrendement ten minste gelijk is aan de som van de rekenrente en de inflatie. In dat geval kan de last uit hoofde van indexering worden gefinancierd uit het verschil tussen het fondsrendement en de rekenrente.

Rekenrente

De rekenrente is het fictieve percentage dat het belegde pensioenvermogen wordt geacht op te brengen in de toekomst en waarvan bij de berekening van de contante waarden wordt uitgegaan.

Rendement

Het positieve of negatieve resultaat dat een verzekeringsmaatschappij of een pensioenfonds behaalt met de belegging van daartoe beschikbare middelen.

Rentetermijnstructuur

De rentetermijnstructuur is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds.

Rijping

De mate van rijping van een fonds wordt veelal uitgedrukt in de draagvlakratio. Deze ratio geeft weer de verhouding tussen de voorziening opgebouwde rechten (VOR) en de bijdragegrondslag (BG), dat wil zeggen het bijdrageplichtig deel van de totale salarissom:

De draagvlakratio is laag voor een jong, startend fonds. In de loop van de tijd neemt deze ratio toe, doordat het aandeel van de gepensioneerden in het deelnemersbestand stijgt.

Solvabiliteit

Het vermogen om (nu en op termijn) aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Sterftetafels

Geven aan wat de levens- en sterftetekansen zijn van mannen en vrouwen in Nederland, afhankelijk van de bereikte leeftijd. Ze worden gebruikt bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen door de actuaris.

Toeslag

Een toeslag is een verhoging van een pensioen of een aanspraak op pensioen, welke is gebaseerd op een in het pensioenreglement omschreven regeling, dan wel op incidentele basis wordt verleend.

Totaal rendement

Het totaal rendement van een belegging is samengesteld uit de koerswinst of het koersverlies (indirecte beleggingsopbrengsten) over de beschouwde periode, terwijl de directe beleggingsopbrengsten (dividend, rente, aflossingen, huur en dergelijke uitkeringen) meteen worden herbelegd en tijdsgewogen in het totaal rendement worden meegenomen. Het totaal rendement wordt uitgedrukt in een percentage ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen.

UFR

De Ultimate Forward Rate (UFR) is een methode waarop de rekenrente wordt vastgesteld. Gedurende de eerste 20 jaar wordt de RTS gevolgd. Voor de periode daarna wordt de rekenrente afgeleid van de RTS en een verwacht rendement op lange termijn. Voor een 60-jarige verplichting wordt een rentevoet van 4,2% verondersteld.

Vastrentende waarden

Hypotheek, leningen op schuldbekentenis en obligaties.

Verzekeringstechnische analyse

Ook wel actuariële analyse genoemd. In deze analyse wordt door de actuaris de invloed verklaard van opgetreden verschillen tussen de gehanteerde actuariële grondslagen en werkelijke ontwikkelingen.

Verzekeringstechnische risico's

Bij het verzekeren van pensioenaanspraken loopt een fonds een langlevensrisico voor het ouderdomspensioen als verzekerden langer leven dan volgens de gebruikte overlevingstafel wordt verwacht. Voor het nabestaandenpensioen loopt het fonds een kortlevensrisico als de verzekerden korter leven dan volgens de overlevingstafel wordt verwacht. Ook kan het invaliditeitsrisico worden gerekend tot de verzekeringstechnische risico's van fondsen.

Volatiliteit

De beweeglijkheid van beurskoersen.

WM Company

The WM Company is een mondiaal opererend bedrijf, met name gespecialiseerd in het meten en analyseren van de beleggingsresultaten van pensioenfondsen. In Nederland marktleider op dit terrein.

WM Universum

Het WM Universum is samengesteld op basis van de totale beleggingsportefeuilles van een groot aantal Nederlandse pensioenfondsen (exclusief APG en PGGM in verband met de grootte van deze fondsen), waarvan de beleggingsresultaten door The WM Company worden gemeten. Een vergelijking met gegevens uit het WM Universum maakt het mogelijk om de resultaten van een fonds te spiegelen aan het gemiddelde van de beleggingen en rendementen van de Nederlandse pensioenfondsector.

Yield curve

Zie rentetermijnstructuur.

Zakelijke waarden

Aandelen, converteerbare obligaties en onroerend goed(fondsen).

Z-score

De Z-score wordt ieder jaar vastgesteld en geeft de afwijking van het feitelijke rendement ten opzichte van het door het pensioenfonds vastgestelde rendement (het rendement dat op grond van de normportefeuille behaald kan worden ofwel het normrendement). Als in een periode van vijf jaar eenmaal sprake is van een negatieve Z-score dan hoeft dit nog niet te betekenen dat de performancetoets negatief zal uitvallen.

